

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Bc. Simona Foltýnová

**Práva z vadného plnění u kupní smlouvy po novele
č. 374/2022 Sb.**

Diplomová práce

Olomouc 2024

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*Práva z vadného plnění u kupní smlouvy po novele č. 374/2022 Sb.*“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 97 166 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 15. dubna 2024

Bc. Simona Foltýnová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce doc. JUDr. Blance Vítové, LL.M. Ph.D. za odborné vedení a věcné připomínky během psaní.

Obsah

Úvod	4
1 Úvod do problematiky práv z vad u kupní smlouvy	7
1.1 Systematika právní úpravy práv z vadného plnění.....	7
1.2 Vadné plnění.....	8
1.3 Práva z vadného plnění.....	10
1.4 Spotřebitel a podnikatel.....	11
2 Prodej zboží spotřebiteli	14
2.1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771.....	14
2.2 Ustanovení § 2158-2159a ObčZ.....	15
2.3 Jakost při převzetí.....	16
2.4 Domněnka vadnosti.....	18
2.5 Zákonná záruka, § 2165 ObčZ.....	20
2.6 Záruka za jakost.....	22
3 Nároky spotřebitele z vadného plnění	25
3.1 Primární nároky z odpovědnosti za vady u kupní smlouvy.....	25
3.2 Sekundární nároky z odpovědnosti za vady u kupní smlouvy.....	28
3.3 Uplatnění práv vs. vytknutí vady.....	31
3.4 Vyřízení reklamace.....	33
Závěr	37
Seznam použité literatury	40
Abstrakt	44

Úvod

Předmětem předkládané diplomové práce jsou práva z vadného plnění¹ u kupní smlouvy uzavírané se spotřebitelem. Změny zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů², které přinesla novela č. 374/2022 Sb., představují ve svém souhrnu významný posun v problematice ochrany práv spotřebitele. Některá ustanovení občanského zákoníku účinná do 5. ledna 2023 nebyla z pouhého zákonného znění a především jazykového výkladu zcela srozumitelná, a tak dávala vzniknout výkladovým problémům jak laické, tak i odborné společnosti. Přijátá novela si kladla za cíl jednak transponovat směrnice Evropské unie³ do vnitrostátního práva a harmonizovat tak právní předpisy členských států, jednak vyřešit výkladové nejasnosti a jiné zjištěné nedostatky mající původ především v transpozici starších unijních směrnic.

Vybrané téma autorka sledává aktuálním a vhodným k diskusi širokou odbornou veřejností. Jde o téma každodenního života a je třeba, aby občané znali svá práva a povinnosti v dané oblasti. Autorka má za to, že např. nejasnosti ohledně § 2165 odst. 1 ObčZ ve znění účinném do 5. ledna 2023 byly pro spotřebitele velkou nevýhodou. Ochrana spotřebitele jakožto slabší strany by měla být srozumitelná a jasná již z jazykového výkladu příslušných právních předpisů, proto autorka pozitivně hodnotí již samotnou změnu ustanovení (prozatím) bez ohledu na její obsah. Diplomová práce je zaměřena na práva z vadného plnění u spotřebitelské kupní smlouvy v souvislosti s přijetím novely č. 374/2022 Sb., bude tedy analyzována právní úprava po jejím přijetí v kontextu úpravy předchozí a směrnice 2019/771. V práci není zohledněna právní úprava digitálního obsahu.

Hlavním cílem diplomové práce je shrnutí a kritické zhodnocení dané problematiky, analýza konkrétních přínosů a možných nedostatků novely. Dílčím cílem diplomové práce je porovnání české právní úpravy s úpravou zahraniční, a to německou. Autorka si stanovila následující výzkumné otázky: *Jak vnitrostátní transpozice směrnic naplnila požadavky kladené právem EU ve zkoumaných institucích? Je postavení spotřebitele po nabytí účinnosti novely silnější? Mezi vedlejší výzkumné otázky autorka zařadila následující: Jaké dopady může mít*

---

¹ Též „práva z vad“.

² Dále jen „ObčZ“ nebo „občanský zákoník“.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/EU a 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů Unie na ochranu spotřebitele; směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES.

novela na dosavadní výklad norem v souvislosti s pojmy vada se „projeví“/ vada se „vyskytne“ a „vytknout vadu“/ „uplatnit práva z vad“? Odpovědi mohou poskytnout zejména podklad k veřejné diskusi a případné podněty k úpravě znění zákona.

K zodpovězení výzkumných otázek budou využity metody deskriptivní, analýzy, výkladu a komparace. Aplikace deskriptivní metody bude převažovat v úvodních kapitolách, ve kterých je nezbytné zakotvit teoretický koncept, tedy definovat pojmy, jež budou využívány v následujících kapitolách, a dále vymezit systematiku úpravy práv z vadného plnění. Prostřednictvím této metody bude čtenáři poskytnut vhled do problematiky. Výkladem se autorka pokusí dosáhnout co nejlepšího objektivního zhodnocení vybraných institutů, ke kterým se po nabytí účinnosti nového znění občanského zákoníku a zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, doposud neměly příležitost vyjádřit vysoké soudy.

Metoda analýzy dokumentů bude podkladem k vysvětlení problému jako celku detailním přezkoumáním jeho jednotlivých částí. Dokumenty zde budou představovat zejména právní předpisy, odborná komentářová literatura, odborné články a judikatura, které budou analyzovány z různých hledisek. Dílčím výstupem bude předložení postojů a názorů odborníků na zkoumané téma. Tyto dokumenty budou primárním zdrojem informací.⁴

Tyto metody jsou řazeny ke kvalitativnímu výzkumu. Kvalitativním výzkumem můžeme rozumět proces, jímž se snažíme nalézt porozumění zkoumaného sociologického jevu prostřednictvím využití metodologického zkoumání. V obecné rovině tak autor textu provádí rozbor různých typů textů, názorů autorů působících v daném odvětví, zkoumá stanovený jev v přirozených podmínkách. Jeho cílem je dospět k vytvoření komplexního díla.⁵

Jednotlivým tématům obsaženým v diplomové práci se věnují odborné články, komentářová i jiná odborná literatura. Novelu však zatím reflektovaly pouze odborné články a komentář nakladatelství C. H. Beck, *Občanský zákoník: Komentář*, 2. vydání (2. aktualizace), autorů Petrov, Výtisk, Beran a kol., proto autorka v práci často vymezuje své postřehy právě ve vztahu k názorům prezentovaným v této publikaci. Přípravované jsou i další publikace, jmenovitě např. 2. vydání publikace autorů Švestka, Dvořák, Fiala a kol. *Občanský zákoník: Komentář*. Svazek V, (§ 1721-2520), nakladatelství Wolters Kluwer, které má být vydáno na podzim 2024. Z většiny dosavadních publikací a rozhodnutí soudů lze ale přiměřeně čerpat i dnes, např. z díla Vítové *Zákon o ochraně spotřebitele: komentář*, nakladatelství Wolters Kluwer, 2016, jež bude využito zejména ve třetí kapitole diplomové práce. Vedle odborné

---

⁴ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016, s. 134, 208.

⁵ Tamtéž, s. 46.

literatury lze nalézt nespočet publikací neodborných, které mohou poskytnout základní informace o legislativních změnách.

Diplomová práce je členěna do třech kapitol. První kapitola obsahuje základní pojmy, na které tematicky navazují kapitoly následující. Prvním stěžejním bodem je vysvětlení systematiky práv z vadného plnění, neboť se nachází na několika místech a je třeba vždy aplikovat příslušná ustanovení zákona. Dále je definováno vadné plnění jakožto odchýlení se od smluveného plnění, práva z vadného plnění, která představují formu kompenzace za vadné splnění závazku. Nakonec je vymezen pojem spotřebitel, neboť právě ochrana a práva z vadného plnění tohoto subjektu jsou předmětem celé práce.

Protože novelou byla změněna celá řada aspektů od názvu pododdílu Zvláštní ustanovení o prodeji zboží spotřebiteli přes požadavky na odchýlení se od objektivních požadavků na soulad zboží se smlouvou až po zrušení zákonné záruky, je druhá kapitola věnována těmto jednotlivým institutům přímo souvisejícím s následným uplatněním práv z vadného plnění. Autorka se zde snaží nalézt možné nesrovnalosti se zněním směrnice 2019/771 a upozornit na výkladové nejasnosti, nikoli důsledně definovat jakost při převzetí, domněnku vadnosti, zákonnou záruku a záruku za jakost se všemi jejich podmínkami.

Třetí kapitola zpracovává nároky spotřebitele z vadného plnění. Nároky jsou rozděleny dle pořadí, ve kterém jsou obecně uplatňovány. Odstranění vady výměnou či opravou věci se řadí mezi primární nároky, zatímco odstoupení od smlouvy či přiměřená sleva mezi nároky sekundární. V transpozici ustanovení o primárních nárocích a jejich uplatnění shledává autorka největší nepřesnost v zakotvení lhůty, ve které musí být vada odstraněna. V transpozici sekundárních nároků považuje za neurčitý zejména potřebný počet projevů vady, který zakládá spotřebiteli právo přímo od smlouvy odstoupit nebo požadovat přiměřenou slevu. Podstatnou podkapitolu tvoří vymezení rozdílu mezi vytknutím vady a uplatněním práva z vad. Autorka klade důraz na jejich rozlišování a dává je do souvislosti s informační povinností podnikatele. Kapitola je zakončena problematikou vyřízení reklamace s úvahou nad nesením nákladů při uplatnění neoprávněné reklamace.

1 Úvod do problematiky práv z vad u kupní smlouvy

Přestože je práce zaměřena na spotřebitelskou kupní smlouvu a práva z vadného plnění z ní vzniklá, obsahem této kapitoly bude základní a obecný vhled do problematiky s vymezením výchozích pojmů, které usnadní porozumění textu v kapitolách následujících. Krátce bude uvedena systematika právní úpravy práv z vadného plnění, do níž jsou v logické posloupnosti zařazena i práva z vadného plnění u spotřebitelské kupní smlouvy. Dále jsou vymezeny pojmy *vadné plnění*, *práva z vadného plnění* a *spotřebitel*. Tyto právní termíny jsou stručně charakterizovány ve světle obecných ustanovení, neboť zvláštní úprava bude předmětem zkoumání v dalších kapitolách práce.

1.1 Systematika právní úpravy práv z vadného plnění

Práva z vadného plnění jsou v českém právním řádu upravena v občanském zákoníku hned na několika místech. Úprava se nachází v části čtvrté občanského zákoníku nazvané *Relativní majetková práva*. Nejobecnější pravidla tvoří práva z vadného plnění u závazků v ust. §1914 a násl., která jsou systematicky zařazena do zániku závazku splněním ve všeobecných ustanoveních o závazcích. Tato úprava je společná pro všechny typy závazkových vztahů, avšak některé z nich – typicky koupě, směna, dílo – dále vymezují vlastní úpravu. Z toho vyplývá výrazné omezení užití obecné úpravy, která pro tyto případy bude mít spíše charakter pomocného výkladu k ustanovením zvláštním.⁶

Pro určení odpovědnosti za vady a postupu při uplatnění práv z vadného plnění u spotřebitelské koupě je podle kolizního pravidla *lex specialis derogat legi generali* nejprve třeba přihlídnout ke zvláštním ustanovením o prodeji zboží spotřebiteli, jež jsou zakotvena v pododdílu koupě jako zvláštní ustanovení. Pokud tato úprava neposkytuje úpravu konkrétního problému, pak aplikujeme v tomto rozsahu obecnější ustanovení upravující práva z vad u koupě movité věci. Až ve chvíli, kdy ani tato pravidla nemají patřičnou úpravu, přichází na řadu úprava obecná, tedy úprava práv z vadného plnění ze závazkových vztahů, kterou lze použít pouze za předpokladu, že specifická úprava nestanoví něco jiného.⁷ Tzn. v případě, že specifická právní úprava není úplná. Lze si představit např. ustanovení o přednosti využití práva z vad před právem na náhradu škody. Zvláštní úprava může současně vyloučit použití

---

⁶ POROD, Jakub. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 2059.

⁷ HORAČEK, Tomáš. In: EICHLEROVÁ, Kateřina a kol. *Rekodifikace obchodního práva - pět let poté*. Svazek II, Pocta prof. JUDr. Ireně Pelikánové, DrSc. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 452.

konkrétních ustanovení obecné úpravy. Doplnující pravidla upravuje zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, např. v ust. § 13 a 19.⁸

Vzhledem k tomu, jak byly některé instituty díky novele nově upraveny (např. úprava obecné záruky za jakost), lze opět zvažovat nezbytnost obecné úpravy práv z vadného plnění. Úpravu, která původně zřejmě mířila jen na inominátní smlouvy, by tak do jisté míry nahradila ustanovení u kupní smlouvy, jež se aplikují i na ostatní smluvní typy jako je dílo, a to s ohledem na analogii v § 10 odst. 1 ObčZ, prostřednictvím které by byly případné mezery zákona vzniklé vynětím obecné úpravy vyplněny.⁹ Autorka má za to, že absence této právní úpravy by mohla v důsledku vést k lepšímu porozumění zákona ze strany veřejnosti, nyní lze práva z vad totiž nalézt hned na třech místech totožného předpisu.

Nutno podotknout, že nová pravidla, která zákon č. 374/2022 Sb. přinesl, se dle čl. IV přechodných ustanovení občanského zákoníku použijí pouze na právní poměry vzniklé po nabytí účinnosti tohoto zákona. Práva a povinnosti vzniklé z právního poměru do 5. ledna 2023, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených před tímto dnem, se řídí zákonem č. 89/2012 Sb., ve znění účinném do 5. ledna 2023.

V německém Bürgerliches Gesetzbuch¹⁰ nalezneme právní úpravu koupě spotřebního zboží v ust. § 474–479. Oproti české úpravě však není tato část zdaleka tak komplexní. Koupě spotřebního zboží v BGB není samostatnou speciální úpravou, jak na ni nahlížíme v občanském zákoníku, ale je spíše doplněním a rozvinutím obecných ustanovení o kupní smlouvě v ust. § 433–453 BGB. Samozřejmě v ustanoveních, která modifikují obecnou úpravu, má úprava o prodeji spotřebního zboží aplikační přednost.¹¹

1.2 Vadné plnění

Vadné plnění nachází své místo v situaci, kdy jedna ze smluvních stran nesplní svůj závazek dle smlouvy nebo smlouvu jinak poruší. Podle obecných ustanovení jsou smluvní strany povinny si plnit řádně, včas a v ujednané jakosti, není-li ujednána, pak ve střední jakosti. Pokud strany nesplní závazek řádně, jedná se o vadné plnění. Od vadného plnění odlišujeme prodlení, které spočívá v nesplnění povinnosti ve stanovené lhůtě. Vadné plnění přichází na řadu až poté, co dlužník splnil povinnost (byť vadně) a věřitel plnění převzal. Dále je třeba, aby

---

⁸ Dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“ nebo „ZOS“.

⁹ BĀNYAIOVÁ, Alena. In: ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: Komentář*. Svazek V, (§ 1721-2520). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 385.

¹⁰ Německý občanský zákoník, dále jen „BGB“.

¹¹ SCHAUB, Renate. In: DANNEMMANN, Gerhard, SCHULZE, Reiner. *German Civil Code: Bürgerliches Gesetzbuch (BGB)*. Volume I, Books 1-3, Article-by-Article Commentary. München: C. H. Beck, 2020, s. 817.

vadné plnění bylo možné napravit, v opačném případě by se jednalo o jiný institut, a to následnou nemožnost plnění.¹²

Vadné plnění může mít mnoho podob. O vadném plnění při spotřebitelské koupí, které je odlišné od obecného vadného plnění, bude pojednáno v kapitole 2. Dle ust. § 1916 ObčZ je vadným plněním absence stanovených nebo ujednaných vlastností věci. Podstatou této vady je rozpor mezi tím, co bylo smluveno a tím, jaké plnění nabyvatel skutečně obdržel. Může se jednat např. o dodání jiného typu než objednaného výrobku, jiné barvy apod. Vadným plněním je i neupozornění na vady, kterými předmět smlouvy obvykle nedisponuje. Dále je vadným plněním nepravdivé ujištění nabyvatele o absenci vad a vhodnosti věci k určitému užívání. Uvedené vady jsou vady faktické, nedostatky věci mají fyzické vyjádření v množství, kvalitě, vlastnostech nebo účelu použití.

Poslední a jedinou právní vadou je neoprávněné zcizení věci jako vlastní. Právní vada předmětu je upravena v § 1920 ObčZ a jedná se o případy, kdy k předmětu uplatňuje právo třetí osoba, aniž by nabyvatel o takovém omezení věděl nebo musel vědět. Nepostačí tedy pouhá existence práva třetí osoby k předmětu, ale je nutné, aby tato práva třetí osoba uplatnila.¹³ Vzhledem k absenci zvláštní úpravy se ustanovení aplikuje i při prodeji zboží spotřebiteli, byť dle názoru autorky půjde v souhrnu spíše o výjimečné případy a převažovat budou vady faktické.^{14, 15}

Vadou rozumíme „*absenci vlastnosti vyvinuté nebo obvyklé k použití předmětu plnění podle smlouvy a podle účelu smlouvy, je-li stranám znám (část určená § 1914), ledaže o takové skutečnosti, která by jinak zakládala vadu, nabyvatel věděl, protože je nápadná a zřejmá již při uzavírání smlouvy nebo protože je zjistitelná z veřejného seznamu.*“¹⁶ Poněkud srozumitelněji definuje vadu Šilhán, který za vadu označuje jakoukoli odchylku mezi poskytnutým a ujednaným plněním. Rozdíl mezi těmito plněními je pak vždy vadou, přičemž odchylka může spočívat v nejrůznějších parametrech. Jako jediné relevantní kritérium pro právní povahu vady vnímá objektivní existenci odchylky.¹⁷

¹² ŠILHÁN, Josef. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: Závazkové právo: obecná část (§ 1721-2054)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 875.

¹³ K výkladu pojmu „uplatňuje“ např. TICHÝ, Luboš. In: ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: Komentář*. Svazek V, (§ 1721-2520). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s.781.

¹⁴ V souvislosti s přijetím směrnic lze zmínit i možnost právní vady digitálního obsahu, k tomu např. LIMBERGOVÁ, Zuzana. Směrnice o digitálním obsahu a jejich implementace v právním řádu ČR. *Revue pro právo a technologie*, 2022, roč. 13, č. 25, s. 227-305.

¹⁵ Vady lze dle povahy dále dělit na vady zjevné a skryté, odstranitelné a neodstranitelné, podstatné a nepodstatné.

¹⁶ POROD, Jakub. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 1916, marg. č. 2.

¹⁷ ŠILHÁN, Josef. *Právní následky porušení smlouvy v novém občanském zákoníku*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 111.

Úprava při koupi movité věci v ust. § 2099 ObčZ konkretizuje vadné plnění pro tento smluvní typ. Vadným plněním rozumíme odevzdání předmětu koupě v odlišném než ujednaném množství, jakosti a provedení, pro případ smluvně neujednaných vlastností je dlužník povinen plnit v jakosti a provedení vhodných pro účel patrný ze smlouvy, jinak pro účel obvyklý. Zde je odlišnost od obecné úpravy, která reguluje plnění ve střední jakosti, není-li jakost sjednána. Může se zdát, že jde pouze o jinou formulaci téhož. V praxi to však vyvolává odlišné důsledky.¹⁸ Obdobné ustanovení obsahuje i § 243 BGB, jenž stanovuje povinnost poskytnout věc určenou podle druhu ve střední jakosti. Za vadu u koupě movité věci se dále považuje plnění jiné věci a vady v dokladech nutných pro užívání věci.

1.3 Práva z vadného plnění

Práva nabyvatele předmětu závazku z vadného plnění plynule navazují na vadné splnění závazku zcizitelem. Protože se jednotlivá práva z vadného plnění jak u obecné úpravy, tak u kupní smlouvy neuplatní v případě vadného splnění závazku podnikatelem ve vztahu ke spotřebiteli, nebudou jednotlivá práva podrobena rozboru. Autorka však považuje za nutné poukázat na nedůslednost terminologických změn, zejména s ohledem na snahu o sjednocení terminologie v občanském zákoníku.¹⁹ Ust. § 2106 odst. 2 ObčZ zní: „*Kupující sdělí prodávajícímu, jaké právo si zvolil, při oznámení vady, nebo bez zbytečného odkladu po oznámení vady...*“ Autorka má za to, že zde mělo být též užito pojmu vytknutí namísto oznámení vady. Totožnou nepřesnost shledává autorka v ust. § 2111 a § 2112 ObčZ. Byť se nejedná o závažnou chybu v transpozici směrnice, při čtení textu zákona je tento nedostatek rušivým elementem. V praxi to nebude žádný výkladový problém, ale u veřejnosti to může vyvolávat otázky, zda je v těchto případech třeba učinit jiné právní kroky. Tyto nepřesnosti se nachází pouze v pododdílu koupě movité věci.

Významem práv z vadného plnění je poskytnutí přiměřené kompenzace za to, že se smluvní strana odchýlila od smlouvy a nesplnila řádně svůj závazek. Jedná se o nástroj právní ochrany nabyvatele vůči zciziteli předmětu. Důležité je též pravidlo, že právo z vadného plnění nevyklučuje právo na náhradu škody; čeho lze dosáhnout uplatněním práva z vadného plnění, toho se nelze domáhat z jiného právního důvodu.²⁰ Nejvyšší soud opakovaně vyslovil nemožnost požadovat a následně vymoci náhradu z titulu náhrady škody, pokud bylo možné

---

¹⁸ BEDNÁŘ, Václav, KASÍK, Petr. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI: Závazkové právo: zvláštní část (§ 2055-3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 58.

¹⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2022 Sb., zvláštní část, str. 130-144, body 80., 96., 109., 112., 116. Dále jen „důvodová zpráva“.

²⁰ Ust. § 1925 ObčZ.

požadovat náhradu z titulu odpovědnosti za vady, a to ani pokud nabyvatel práva z vad z jakéhokoli důvodu neuplatní.²¹

K uplatnění práv z vadného plnění se vážou i náklady, které je obecně povinen nést zcizitel. Tyto náklady však musí být vynaloženy účelně k řádnému uplatnění práv nabyvatele vadného předmětu. Právo k náhradě vynaložených nákladů musí být uplatněno ve lhůtě jednoho měsíce od konce lhůty k vytknutí vady, v opačném případě dojde k jeho promlčení.

1.4 Spotřebitel a podnikatel

Legální definici pojmu spotřebitel nám poskytuje přímo ObčZ v ust. § 419, dle kterého „je spotřebitelem každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.“ Při aplikaci občanského zákoníku je třeba vycházet právě z této definice. Vymezení spotřebitele stanovuje postavení fyzické osoby, kterou je třeba v právních vztazích chránit a která jedná za účelem osobní potřeby. Spotřebitelem tak nemůže být právnická osoba a na fyzickou osobu, která v právním vztahu vystupuje v rámci své podnikatelské činnosti nebo svobodného výkonu povolání, ustanovení o ochraně spotřebitele taktéž nedopadají.²² V případě uzavření smlouvy fyzickou osobou zčásti za účelem podnikatelským a zčásti soukromým není dle Soudního dvora Evropské unie smlouva považována za uzavřenou se spotřebitelem.²³ Za spotřebitele jsou považovány i fyzické osoby, které byly podnikatelem nesprávně označeny jako podnikatel. Na postavení osoby jakožto spotřebitele nemá žádný vliv hodnota plnění, ani znalost či podnikatelská zkušenost v daném právním vztahu.²⁴

Definici spotřebitele v českém právu dále obsahuje zákon o ochraně spotřebitele, ta se však uplatní pouze v intencích tohoto zákona. Definice v občanském zákoníku je považována za definici generální, kdežto každá definice obsažená v jiném právním předpise za definici speciální.²⁵ Podnikatelem je ten, „kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku“²⁶. Nyní již není termín podnikatel vnímán formálně, ale spočívá ve

²¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. dubna 2017, sp. zn. 23 Cdo 5361/2016.

²² VONDRÁČEK, Ondřej. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 419, marg. č. 5.

²³ Rozsudek SDEU ze dne 20. ledna 2005, *Johann Gruber proti Bay Wa AG*, C-464/01. Současně soud uvedl, že by bylo možné smlouvu považovat za spotřebitelskou, kdyby část podnikatelského účelu byla zanedbatelná ve vztahu k soukromému účelu.

²⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2014, sp. zn. 23 Cdo 1835/2012.

²⁵ SELUCKÁ, Markéta. In: SELUCKÁ, Markéta, VEVERKOVÁ, Svatava a kol. *Obchodní podmínky ve vztazích B2C*. Praha: Leges, 2018, s. 19.

²⁶ Ust. § 420 ObčZ.

faktickém výkonu podnikatelské činnosti bez ohledu na to, zda je výkon činnosti v souladu s právním řádem (např. zda podnikatel disponuje příslušným oprávněním k vykonávané činnosti).²⁷

V Německu existuje vedle BGB, též obchodní zákoník – Handelsgesetzbuch (HGB). Tuto skutečnost je třeba zmínit s ohledem na upozornění difference v české legislativě, která obchodní zákoník k roku 2014 zrušila. BGB obsahuje legální definici spotřebitele v ust. § 13 a spotřebitelem rozumí „každou fyzickou osobu, která činí právní úkon za účelem, který převážně nespadá do její obchodní, podnikatelské nebo profesní činnosti“. Ust. § 13 přesahuje rámec požadavků práva EU na ochranu spotřebitele, neboť se za určitých podmínek vztahuje i na jednání v rámci pracovního poměru a zaměstnanec je zde v postavení spotřebitele. To umožňuje přezkum pracovních smluv pracovními soudy.²⁸ Německé vymezení spotřebitele je sice širší, ale je třeba doplnit, že i v českém právu existují situace, ve kterých zaměstnanec bude považován za spotřebitele minimálně v mezích daného předpisu. Jedná se např. o spotřebitelský úvěr poskytovaný zaměstnavatelem jeho zaměstnanci v souladu s ust. § 5 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 2 odst. 1 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.

Oproti občanskému zákoníku BGB připouští vykonávat svou činnost více spotřebitelům společně, organizovaně jako partnerství. Podle moderního výkladu je i tomuto partnerství garantována částečná právní subjektivita, z čehož vyplývá, že případné právní úkony se budou přičítat partnerství jako takovému, nikoliv jeho jednotlivým členům. Aby se předešlo případným mezerám v ochraně, je toto partnerství (založené za účelem neobchodní činnosti a tvořené pouze spotřebiteli) chráněno ve stejném rozsahu jako jeho společníci.²⁹ Zákon o ochraně spotřebitele zná možnost podání návrhu na zahájení řízení u soudu sdružením spotřebitelů, profesní organizací či subjektem uvedeným v seznamu osob oprávněných k podání žalob na zdržení se protiprávního jednání v oblasti ochrany práv spotřebitelů dle § 25 odst. 2. Tento návrh nicméně představuje pouze možnost podání negatorní žaloby.

Významným posunem by mohlo být přijetí zákona upravujícího možnost podání hromadné žaloby. Tato kolektivní žaloba by zajistila spotřebitelům v určitých situacích lepší postavení, např. by existovala možnost podat odvolání, pokud by spotřebitelé uplatňovali u soudu nárok na peněžité plnění převyšující 10.000 Kč, přičemž při samostatném uplatnění nároku každého ze spotřebitelů samostatně (každý ve výši 2.000 Kč) je odvolání nepřipustné, protože se jedná

---

²⁷ SELUCKÁ, Markéta. In: SELUCKÁ, Markéta, VEVERKOVÁ, Svatava a kol. *Obchodní podmínky ve vztazích B2C*. Praha: Leges, 2018, s. 22-23.

²⁸ Rozsudek Spolkového pracovního soudu (BAG) ze dne 25. května 2005, sp. zn. 5 AZR 572/04.

²⁹ BEURSKENS, Michael. In: DANNEMMANN, Gerhard, SCHULZE, Reiner. *German Civil Code: Bürgerliches Gesetzbuch (BGB)*. Volume I, Books 1-3, Article-by-Article Commentary. München: C. H. Beck, 2020, s. 29.

o bagatelní věc. Spotřebitelé navíc často upustí již od samotného podání žaloby, protože to pro ně není ekonomicky (a časově) výhodné.³⁰

Německý právní řád rozlišuje mezi pojmy „*podnikatel*“ a „*obchodník*“. V německém spotřebitelském právu vystupuje podnikatel (der Unternehmer), kdežto pro obchodní záležitosti je zachováno označení obchodník (der Kaufmann)³¹. Český termín podnikatele zahrnuje oba tyto pojmy do jednoho. Pojem podnikatele nacházíme v § 14 BGB, který ho definuje jako „*fyzickou nebo právnickou osobu nebo společnost s právní subjektivitou, která při uzavírání právního úkonu jedná v rámci své obchodní, podnikatelské nebo profesní činnosti.*“ Odlišnost české a německé úpravy spočívá ve výslovném požadavku na účel dosažení zisku prostřednictvím výkonu podnikatelské činnosti.

---

³⁰ V současné době je vládní návrh zákona o hromadném občanském řízení soudním projednáván Poslaneckou sněmovnou jako sněmovní tisk 523 [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://psp.cz/cgi-bin/win/sqw/historie.sqw?o=9&T=523>.

³¹ Definován v § 1 odst. 1 HGB.

2 Prodej zboží spotřebiteli

Instituty upravené zvláštními ustanoveními o prodeji zboží spotřebiteli jako jakost při převzetí, domněnka vadnosti, zákonná záruka a záruka za jakost nerozlučně souvisí s právy z vadného plnění. Pro správné posouzení věci je důležité mezi všemi pojmy striktně rozlišovat již před zahájením reklamačního procesu, poněvadž každý institut s sebou nese odlišné právní následky, včetně odpovědnosti prodávajícího za vady. Jejich nové terminologii či koncepci je proto třeba věnovat zvláštní pozornost. Autorka předestírá možné výkladové problémy, o kterých lze v souvislosti s přijetím zákona č. 374/2022 Sb. diskutovat.

2.1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771

Směrnice 2019/771 plně nahradila a současně rozvinula směrnici 1999/44/ES. Hlavním rozdílem je založení směrnice 2019/771 na principu plné (maximální) harmonizace. K dosažení maximální harmonizace v určité legislativní oblasti přijímá Evropská unie právní předpisy, které se týkají celé oblasti, a zavádí společná pravidla a normy. Opatření plné harmonizace upravuje danou oblast vyčerpávajícím způsobem, tzn. že členské státy nemohou transponovat směrnici odlišným způsobem, přestože by poskytovaly spotřebitelům svého členského státu vyšší standard ochrany, než který zaručuje směrnice. Tím by totiž členské státy zpříšňovaly povinnosti podnikatelů uložené směrnicí. Nelze se odchýlit od směrnice ani v neprospěch spotřebitele a snížit tak úroveň jeho ochrany, tím by mohlo dojít k nechtěné diferenciaci práv spotřebitelů v jednotlivých členských státech.³²

Plná harmonizace se však neuplatní absolutně. Týká se pouze institutů, které směrnice považuje za zásadní. Mezi tyto oblasti jsou řazeny zejména řádné splnění dluhu a soulad se smlouvou či hierarchie práv z vadného plnění a jejich uplatnění. Jedním ze stěžejních cílů směrnice bylo tedy zvýšení a sjednocení standardu ochrany spotřebitele ve všech členských státech.³³ Plná harmonizace se pak neuplatní např. při možnosti stanovení reklamační lhůty delší dvou let³⁴, při možnosti odchýlení se od jednorozhodného období stanoveného pro vyvrátitelnou domněnku obrácení důkazního břemene na období dvouleté³⁵ nebo volbě, zda členský stát spotřebiteli založí povinnost informovat prodávajícího o nesouladu v období nejméně dvou měsíců ode dne, kdy spotřebitel tento nesoulad zjistil, pod hrozbou ztráty

---

³² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES, čl. 4.

³³ SELUCKÁ, Markéta. Návrh směrnice o některých aspektech smluv o prodeji zboží v kontextu českého soukromého práva. *Obchodněprávní revue*, 2019, roč. 11, č. 9, s. 227-230.

³⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771..., čl. 10.

³⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771..., čl. 11.

uplatnění práv spotřebitele.^{36,37} Tato notifikační lhůta nebyla do českého ani německého právního řádu zakotvena s odůvodněním těžko proveditelného prokázání přesného okamžiku, kdy spotřebitel nesoulad se smlouvou zjistil. Absence notifikační lhůty je považována za vhodný prostředek k zajištění vyššího standardu ochrany práv spotřebitelů.³⁸

2.2 Ustanovení § 2158-2159a ObčZ

Samotná změna názvu pododdílu občanského zákoníku prodej zboží v *obchodě* na prodej zboží *spotřebiteli*, je velkým přínosem pro spotřebitele. Nadále se nebudeme potýkat s nejasnostmi³⁹, zda zákonodárce užitím pojmu v *obchodě* měl na mysli kamenný obchod či obchodní vztah.⁴⁰ Nejvyšší soud konstatoval, že rozhodným není místo uzavření smlouvy, nýbrž postavení kupujícího a prodávajícího.⁴¹

Zvláštní ustanovení o prodeji zboží v obchodě byla vedle spotřebitelské koupě použitelná rovněž na koupi mezi podnikatelem jakožto prodávajícím a osobou odlišnou od spotřebitele. Těmito osobami mohly být neziskové organizace, nadace, spolky, společenství vlastníků jednotek apod., jejichž předmětem činnosti není podnikatelská činnost.⁴² Stejně tak se ustanovení použila, pokud podnikatel vystupoval na straně kupujícího mimo svou podnikatelskou činnost.⁴³ Terminologickou změnou tak došlo k omezení možnosti aplikace ustanovení o prodeji zboží spotřebiteli na osoby, které nejsou spotřebiteli (kap. 1.4)

Vedle omezení osobní působnosti pododdílu došlo rovněž k omezení věcné působnosti. Zúžení spočívá v aplikovatelnosti pododdílu pouze při prodeji hmotné movité věci. Prodej nemovitých věcí spotřebiteli tak již nebude chráněn ustanoveními o spotřebitelské koupě. Samozřejmě i nadále tento prodej bude požívat ochrany, ale prostřednictvím ust. § 2129 odst. 3 ObčZ. Úprava byla zúžena z důvodu převážného využití pravidel právě na hmotné movité věci.⁴⁴

³⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771..., čl. 12.

³⁷ CARVALHO, Jorge Morais. Sale of Goods and Supply of Digital Content and Digital Services – Overview of Directives 2019/770 and 2019/771. *Journal of European Consumer and Market Law*, 2019, roč. 8, č. 5, s. 196.

³⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771..., recitál 47.

³⁹ Nejasnosti laické veřejnosti.

⁴⁰ HUBKOVÁ, Pavlína. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 2158, marg. č. 9.

⁴¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. listopadu 2000, sp. zn. 25 Cdo 1215/99.

⁴² VÍTOVÁ, Blanka. Vybrané aspekty soukromoprávní ochrany spotřebitele v novém občanském zákoníku. *Obchodní právo*, 2012, roč. 21, č. 9, s. 306. BASTLOVÁ, Michaela. *Spotřebitelská koupě po novele občanského zákoníku – jasnější a „evropštější“* [online]. epravo.cz, 5. května 2023 [cit. 14. února 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/spotrebitelska-koupe-po-novele-obcanskeho-zakoniku-jasnejsi-a-evropstejsi-116275.html>.

⁴³ VÍTOVÁ, Blanka. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI: Závazkové právo: zvláštní část (§ 2055-3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 146.

⁴⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2022 Sb., zvláštní část, str. 135.

Nově byla do pododdílu zařazena ust. § 2159 a 2159a ObčZ upravující čas plnění. Neujednají-li si strany jinak, je prodávající povinen věc odevzdat bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dní od uzavření smlouvy. Za lhůtu „bez zbytečného odkladu“ je třeba považovat velmi krátkou lhůtu, která představuje plnění vedoucí ke splnění povinnosti bezodkladně, neprodleně, bezprostředně či okamžitě. Tato lhůta se posuzuje individuálně podle daného případu, obecně vzato se však jedná o lhůtu v řádu dnů, nejvýše týdnů.⁴⁵

Pro případ prodlení prodávajícího s dodáním zboží je spotřebiteli umožněno od smlouvy odstoupit, nedodal-li prodávající zboží ani v přiměřené lhůtě poskytnuté kupujícím. Pokud nedodáním vznikne spotřebiteli škoda, má právo též na náhradu této škody.⁴⁶ Prodlení spotřebitele pro nepřevzetí zboží je naopak spojeno s možností prodávajícího požadovat náklady na uskladnění věci. Dodatečná lhůta k plnění by měla být prodávajícímu poskytnuta zejména v případě, kdy prodávající má pro spotřebitele věc speciálně vyrobit či pořídit a prodávající nemůže věc znovu použít, aniž by tím utrpěl značnou ztrátu. Spotřebitel by tak měl prodávajícího před odstoupením od smlouvy vyzvat k plnění a určit přiměřenou lhůtu ke sjednání nápravy.⁴⁷

Kupující může od smlouvy odstoupit bez poskytnutí dodatečné lhůty jen tehdy, pokud prodávající odmítl plnit. Plnění je v určeném čase nezbytné s ohledem na okolnosti při uzavření smlouvy (např. dodání květin na svatbu) anebo kupující sdělil prodávajícímu před uzavřením smlouvy, že je dodání v určitý čas nezbytné (např. dodání namíchaného betonu při výstavbě bazénu s ohledem na další práci), blíže k odstoupení od smlouvy v kapitole 3.2.

2.3 Jakost při převzetí

Skrze ust. § 2161 odst. 1 a 2 naplňuje občanský zákoník požadavky čl. 5 až 7 směrnice 2019/771, když srozumitelně rozděluje subjektivní a objektivní požadavky na vlastnosti předmětu koupě. Subjektivní požadavky jsou vlastnosti věci, které si strany mezi sebou individuálně dohodnou odchylně od požadavků objektivních. Taková věc pak musí odpovídat zejména ujednanému popisu, druhu, množství, jakosti, funkčnosti a být použitelná k účelu, pro něž spotřebitel věc kupoval a prodávající s ním souhlasil. Objektivní požadavky jsou vlastnosti věci, kterými má předmět koupě disponovat s ohledem na obvyklý účel použití věci a obvyklé vlastnosti věci stejného druhu, a které kupující rozumně na věci očekává. Řadíme sem i soulad

---

⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. září 2015, sp. zn. 29 Cdo 2970/2013.

⁴⁶ HUBKOVÁ, Pavlína. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 2159a.

⁴⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, recitál 52.

s právními předpisy či jinými normami. Smluvní odchýlení se od objektivních požadavků v neprospěch spotřebitele nazýváme negativní ujednání o vlastnostech předmětu koupě.

Zvláštností české legislativy je nepřebírání doslovného znění směrnic, a to ani těch podléhajících plné harmonizaci. To pak často vede ke zbytečným výkladovým nejasnostem. Soudy jsou samozřejmě povinny vykládat ustanovení v souladu se směrnicemi a eurokonformně, ne vždy tomu tak ale je. Autorka negativně hodnotí pouze to, že se hledají složitější cesty tam, kde pravidlo stačí převzít a ve stejném znění transponovat do českého právního řádu. Tímto jednoduchým krokem by byla zajištěna řádná transpozice plně harmonizovaného pravidla a nemohlo by dojít k pochybnosti, zda výkladem dospějeme ke shodnému závěru. Příkladem nepřesně převzatého pravidla budiž čl. 7 bod 5 směrnice 2019/771, který se promítá do § 2161 odst. 4 ObčZ. Aby se strany mohly smluvně odchýlit od objektivních požadavků, je třeba splnit dvě podmínky.

První podmínkou je povinnost podnikatele *výslovně informovat* spotřebitele o tom, že se určitá vlastnost zboží odchyluje od objektivních požadavků na soulad. Český zákonodárce zvolil jiný slovní obrat, dle občanského zákoníku je podnikatel povinen spotřebitele na odchylné vlastnosti zboží *zvláště upozornit*. V tomto směru dle názoru autorky zákonodárce naplnil smysl a účel normy, přesto je otázkou, zda soudy přistoupí k výkladu slova *zvláště* jako samostatně nebo ve smyslu zřetelným způsobem, mimořádně. Autorka má za to, že prvý výklad by nedůvodně rozšiřoval povinnosti podnikatele nad rámec směrnice. Podnikatel tak ke splnění povinnosti může informace o konkrétních odchylkách uvést i v samostatném dokumentu odlišném od dokumentu obsahující ostatní informace sdělované podnikatelem, ale postačí je uvést na téže listině, bude-li text o odchylkách dostatečně zřetelně odlišen od textu zbývajícího, a to dříve, než budou učiněny kroky zavazující k plnění smlouvy.⁴⁸

Druhou podmínkou je *vyjádření výslovného a zvláštního souhlasu* spotřebitele, občanský zákoník se spokojil pouze s *vyjádřením výslovného souhlasu*, přestože důvodová zpráva počítá s terminologií směrnice. Souhlas spotřebitele nesmí být dán konkludentně a nesmí být součástí smlouvy či jiného prohlášení. Souhlas musí být projeven odděleně, což dle názoru autorky opět neznamená nutně na jiné listině. Podnikatel musí pro naplnění zákonných požadavků pro uzavření kupní smlouvy s negativním ujednáním o vlastnostech předmětu koupě obdržet od

---

⁴⁸ FLÍDR, Jan. Negativní ujednání o vlastnostech předmětu koupě ve spotřebitelské kupní smlouvě. *Právní rozhledy*, 2023, roč. 31, č. 3, s. 77-87.

spotřebitele dva souhlasné projevy vůle – s kupní smlouvou a zvláště s odchýlením se od obecných požadavků vlastnosti předmětu koupě.⁴⁹

Odpovědnost prodávajícího za vadu způsobenou montáží nebo instalací zakotvuje ust. § 2161a ObčZ. Rozlišují se dvě situace. První zahrnuje případy, kdy montáž nebo instalaci provádí přímo prodávající. V druhém případě montáž nebo instalaci provedl kupující, avšak vada nastala v důsledku nedostatku v návodu, který poskytl sám prodávající.

K souladu s kupní smlouvou lze ještě doplnit, že se nepřihlíží k ujednáním, kterými jsou práva kupujícího omezena nebo vyloučena a dle ust. § 2174 ObčZ způsobují zdánlivost ujednání. Německý soud se zabýval případem, ve kterém spotřebitel kupoval ojetý automobil a v kupní smlouvě bylo ujednáno, že automobil je prodáván jako „Bastlerfahrzeug“, tedy jako automobil na náhradní díly. Touto cestou se podnikatel pokusil zbavit odpovědnosti za vady vozidla, které by spotřebitel mohl později uplatnit, bylo-li by vozidlo ve smlouvě určené k provozu na pozemních komunikacích. Soud zjistil, že vozidlo bylo prodáno vzhledem k jeho stavu a najetým kilometrům v hodnotě odpovídající běžnému ojetému automobilu určenému k provozu na silnici a že podnikatel byl prodejcem ojetých vozů, nikoli náhradních dílů. Popis automobilu ve smlouvě vykazoval horší stav, než jaké byly jeho skutečné vlastnosti. Soud dovodil, že se nelze tímto obcházením zákona zbavit odpovědnosti a zkrátit tak spotřebitele na jeho právech, ale je třeba zkoumat skutečnou vůli stran a účel uzavření smlouvy.⁵⁰

2.4 Domněnka vadnosti

Vzhledem k přeformulování ust. 2165 ObčZ (kap. 2.5) významně nabývá na důležitosti ust. § 2161 odst. 5 ObčZ upravující domněnku vadnosti věci a vracíme se ke koncepci existence vyvratitelné právní domněnky vady věci při převzetí. Přestože tyto instituty mají společné rysy, je třeba mezi nimi rozlišovat. Stěžejním rozdílem je okamžik výskytu vady, za kterou nese prodávající odpovědnost. U zákonné záruky postačuje, vyskytla-li se vada na věci během stanovené lhůty. Pro domněnku vadnosti platí přísnější režim, vada se na věci v určené lhůtě musí projevit – tzn. vada musí existovat již v okamžiku převzetí kupujícím. Pro spotřebitele tak dříve bylo značně snazším řešením uplatnit svá práva prostřednictvím zákonné záruky.

Smyslem zakotvení vyvratitelné právní domněnky je ulehčení nesení důkazního břemene a zvýhodnění postavení spotřebitele. Rozhodnutí pro zvýhodnění spotřebitele vychází již ze směrnice 1999/44/ES a z předpokladu, že prokázání vadnosti zboží již v okamžiku převzetí

---

⁴⁹ FLÍDR, Jan. Negativní ujednání o vlastnostech předmětu koupě ve spotřebitelské kupní smlouvě. *Právní rozhledy*, 2023, roč. 31, č. 3, s. 77-87.

⁵⁰ Rozhodnutí vrchního soudu v Oldenburgu ze dne 22. září 2003, sp. zn. 9 W 30/03.

může pro spotřebitele představovat nepřekonatelnou překážku, kdežto podnikatel často neexistenci vady v tomto okamžiku může demonstrovat na obdobných případech ze své činnosti nebo prokázat používání předmětu v rozporu s účelem použití.⁵¹ Prodloužení domněnky vadnosti zboží ze 6 měsíců na jeden rok od převzetí věci není přímou snahou zákonodárné moci posílit práva spotřebitelů, ale spíše projevem principu plné harmonizace a transpozice čl. 11 směrnice 2019/771. Členským státům bylo umožněno zavést domněnku vadnosti v trvání až dvou let od okamžiku převzetí. Česká republika se k této variantě nepřiklonila s odůvodněním značného posílení ochrany práv spotřebitelů prostřednictvím jiných ustanovení a tím i potřebou vyrovnání postavení podnikatelů.⁵²

Projevili-li se vada v průběhu jednoho roku od převzetí, nese důkazní břemeno prodávající, který musí prokázat, že věc byla v době předání bez vad. To však spotřebitele nezbavuje povinnosti tvrdit a prokázat, že předmět koupě je v rozporu se smlouvou, že se vada v období jednoho roku od převzetí projevila – stala se objektivně zjevnou a že kupující při uzavírání kupní smlouvy jednal jako spotřebitel.⁵³ Povinnost prokázat příčiny vzniku vady již není povinností spotřebitele.⁵⁴

Z tohoto pravidla existují dvě výjimky. Domněnka vadnosti se neuplatní, vylučuje-li to povaha věci nebo povaha nesouladu. Typickým příkladem takové neslučitelnosti bude zboží podléhající rychlé zkáze nebo předměty určené k jednorázovému použití. Domněnka vadnosti ale není vyloučena automaticky, tím by mohlo docházet ke zkrácení práv spotřebitelů v každém případě zakoupení zboží s kratší trvanlivostí než jeden rok.⁵⁵

Dále se domněnka vadnosti neužije, je-li důkazem opaku prokázáno, že věc vadou v době převzetí netrpěla. Podnikatel důkazní břemeno unese zpravidla tak, že prokáže způsobení vady spotřebitelem, neboť samotná bezvadnost věci při převzetí lze po uplynutí několika měsíců prokázat jen stěží. Jako důkaz opaku nestačí pouhé zpochybnění vadnosti věci při převzetí podnikatelem.⁵⁶ Podnikatel je oprávněn po spotřebiteli požadovat podpis předávacího protokolu obsahujícího prohlášení o neexistenci jiných než jednoznačně definovaných vad. Protokol může následně sloužit jako důkaz o neexistenci zjevných vad.⁵⁷ Tímto způsobem si podnikatel může v některých případech zajistit lepší důkazní situaci.

---

⁵¹ Rozsudek SDEU ze dne 4. června 2015, *Froukje Faber proti Autobedrijf Hazet Ochten BV*, C-497/13, bod 54.

⁵² Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2022 Sb., zvláštní část, str. 138-139.

⁵³ BGH: Beweislastumkehr nach § 476 BGB beim Tierkauf – Zuchtkater. *Neue Juristische Wochenschrift*, 2007, roč. 60, č. 36, s. 2619.

⁵⁴ Rozsudek SDEU ze dne 4. června 2015, *Froukje Faber proti Autobedrijf Hazet Ochten BV*, C-497/13, bod 70-73.

⁵⁵ FLÍDR, Jan. Domněnka vadnosti věci u prodeje zboží spotřebiteli. *Právník*, 2023, roč. 162, č. 4, s. 322.

⁵⁶ FLÍDR, Jan. Domněnka vadnosti věci u prodeje zboží spotřebiteli. *Právník*, 2023, roč. 162, č. 4, s. 318.

⁵⁷ FLÍDR, Jan. Domněnka vadnosti věci u prodeje zboží spotřebiteli. *Právník*, 2023, roč. 162, č. 4, s. 320.

2.5 Zákonná záruka, § 2165 ObčZ

Novela přinesla jednoznačné řešení dlouhodobě diskutovaného tématu, zda občanský zákoník obsahuje v ust. § 2165 odst. 1 zákonnou záruku či nikoliv. Při výkladu se stalo problematickým slovní spojení *vada se vyskytne*. Řada odborníků zastávala názor, že se jedná o lhůtu stanovenou pro uplatnění práv z vadného plnění, které mělo zboží již při převzetí kupujícím (reklamační lhůta).⁵⁸ Většinovým názorem však odborníci považovali dvouletou lhůtu za zákonnou záruční dobu, během níž byl prodávající odpovědný i za vady, které se na věci vyskytly až po jejím předání.⁵⁹ Spor o výklad teorie do jisté míry rozhodl Nejvyšší soud, když konstatoval, že ust. § 2165 odst. 1 ObčZ obsahuje zákonnou záruku, byť ji nepřesně označil jako zákonnou povinnost z vadného plnění a dovedl, že se vada ve lhůtě musí vyskytnout, stejně jako tomu bylo za účinnosti zákona č. 40/1964 Sb.⁶⁰

V novém znění zákona již z jazykového výkladu jasně vyplývá, že zákonná záruka upravena není, když zákonodárce slovy *vada se projeví* dostatečně zřejmým způsobem vyjádřil požadavek, aby práva z vadného plnění zakládaly pouze takové vady, jaké má věc již při převzetí, ač nejsou okem rozpoznatelné. Protože není snadné určit přesný okamžik, kdy se vada na věci poprvé projevila, byla zakotvena vyvratitelná právní domněnka v ust. § 2161 odst. 5 ObčZ, jež má sloužit k rozložení důkazního břemene (kap. 2.4).

Autorce připadá nejasný názor vyjádřený v komentáři Petrov a kol., který uvádí, že: „*Odpovědnost za vady věci prodávané na základě spotřebitelské kupní smlouvy je založena na principu tzv. zákonné záruky.*“⁶¹, když dále argumentace směřuje proti existenci zákonné záruky: „*...prodávající odpovídá spotřebiteli za jakýkoliv nesoulad, který existuje v okamžiku převzetí věci a který se projeví do dvou let od převzetí. Vada se musí projevit do dvou let od převzetí věci, ale kupující není limitován dobou dvou let od převzetí pro vytknutí vady. Kupujícímu tedy není stanovena lhůta k vytknutí vady, ale doba dvou let pokrývá dobu, kdy se vada, kterou mělo zboží v době převzetí, může projevit.*“⁶² První možností, jak rozumět výše

⁵⁸ Např. TICHÝ, Luboš. In: ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: Komentář*. Svazek V, (§ 1721-2520). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 963-965. HULMÁK, Milan. In: TICHÝ, Luboš, KOCÍ, Miloš. *Spotřebitelská kupní smlouva*. Publikace Centra právní komparatistiky Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 7. Praha: Univerzita Karlova, 2013, s. 29-45.

⁵⁹ Např. VÍTOVÁ, Blanka. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI: Závazkové právo: zvláštní část (§ 2055-3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 167. HUBKOVÁ, Pavlína. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, § 2165 marg. č. 1.

⁶⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. října 2020, sp. zn. 33 Cdo 416/2020.

⁶¹ HUBKOVÁ, Pavlína. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 2165 marg. č. 1.

⁶² HUBKOVÁ, Pavlína. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 2165 marg. č. 2.

uvedenému je, že došlo k pochybení při psaní textu (aktualizaci vydání), druhou možností je, že i přes přeformulování ustanovení § 2165 budou nadále vznikat pochyby o úmyslu zákonodárce vyčlenit zákonnou záruku z občanského zákoníku.

S ohledem na nepřesný způsob provádění české transpozice, jak byl již nastíněn výše, se mohlo docílit snížení výskytu nejasností, pokud by zákonodárce převzal text čl. 10 směrnice 2019/771 doslovně a uvedl, že *prodávající je odpovědný spotřebiteli za jakýkoliv nesoulad, který existuje v době dodání zboží a který se projeví do dvou let od doby dodání*, respektive znění normy mohlo být následující: *kupující může vytknout vadu, která existovala v době převzetí zboží a která se na věci projeví v době dvou let od převzetí*. Tuto transpozici však autorka nehodnotí negativně, neboť se domnívá, že ohledně neexistence zákonné záruky nebudou mezi odborníky panovat neshody.

K problematickému výkladu sloves *projevit se* a *vyskytnout se* v kontextu zákonné záruky by autorka ještě poznamenala, že význam těchto slov není totožný a nelze je nahodile zaměňovat. Melzer uvádí, že: „*Projevit se může již existující vada, naproti tomu termín vyskytnutí vady je vhodnější, aby zahrnul i případ, kdy vada nově vznikne.*“⁶³, s čímž se autorka ztotožňuje. Projevení se oproti vyskytnutí se neevokuje možnost vzniku vady po rozhodném okamžiku, tedy převzetí věci. Není cílem analyzovat jednotlivá předchozí znění ObčZ nebo občanského zákoníku z roku 1964, ale jen upozornit na důležitost historického výkladu a vědomosti zákonodárce o nejasnosti zákonné záruky. Dle názoru autorky má tak s sebou zachování či změna těchto termínů nést i odpovídající následky. Stejně tak autorka souhlasí s Vítovou, která klade důraz na interpunkci, jež může ovlivňovat význam celého ustanovení.⁶⁴

Lhůta, ve které je kupující oprávněn vytknout vadu, nebyla explicitně stanovena. Vada, která se na věci projeví v době dvou let od převzetí, může být tedy vytknuta v obecné promlčecí lhůtě tří let. Soud je povinen právo z vady přiznat dle ust. 2165 odst. 3 ObčZ i v případě, že vada nebyla kupujícím vytknuta bez zbytečného odkladu. Teoreticky je tedy možné, že spotřebitel bude moci vytýkat vady až do pěti let od převzetí věci. Protože nebyla zakotvena notifikační lhůta, ve které by byl spotřebitel povinen podnikatele o projevené vadě informovat, může jej informovat až na konci tříleté promlčecí doby, což může odpovídat právě celkové době pěti let, projevila-li se vada až v posledních dnech dvouleté lhůty. Nutno připomenout, že

---

⁶³ MELZER, Filip. K úpravě ochrany spotřebitele ve vládním návrhu občanského zákoníku. *Právní rozhledy*, 2009, roč. 17, č. 21, s. 771-776.

⁶⁴ VÍTOVÁ, Blanka. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 159.

pokud bude spotřebitel otálet s vytýkáním vad, bude též na něm, aby unesl důkazní břemeno. Jeho postavení tak bude plynutím času slábnout.

Směrnice 2019/771 článkem 10 v tomto směru umožnila členským státům zvolit mezi alternativami stanovení dvouleté reklamační lhůty anebo navázání na promlčení s omezením, že lze reklamovat pouze ty vady, které se projevily do dvou let od převzetí. Pokud se spotřebitel rozhodne reklamovat věc, pak se tato doba vymezující vady, z níž je prodávající zavázán, bude stavět, ovšem jen po dobu, kdy bude reklamace vyřizována a pouze u uznané reklamace. BGB ve svém ust. § 438 odst. 1 bod 3 považuje dvouletou lhůtu pro uplatnění práva jako promlčecí, přičemž lhůta počíná běžet okamžikem dodání věci.⁶⁵

Zrušení zákonné záruky je značným oslabením práv spotřebitelů. Toto oslabení nemůže vyrovnat ani „oživení“ domněnky vadnosti věci, a to ani pokud by byla upravena v trvání dvou let, což by autorka považovala za snahu dorovnání postavení spotřebitelů, na které byli zvyklí. Nyní se spíše bude projevovat vstřícnost a serióznost podnikatelů, kteří v druhém roce od převzetí budou moci zamítnout reklamaci a bude záležet též na spotřebitelích, zda budou ochotni zaplatit znalecký posudek k prokázání oprávněnosti svého nároku z vadného plnění.

2.6 Záruka za jakost

Záruka za jakost, která je promítnutím obchodní záruky v čl. 17 směrnice 2019/771, spočívá v uspokojení kupujícího nad rámec práv z vadného plnění, a to dobrovolným prohlášením poskytovatele záruky nejpozději k okamžiku uzavření kupní smlouvy. Poskytovatelem záruky může být kdokoli (např. výrobce), nemusí se jednat pouze o prodávajícího, byť jím často bude právě on. Tato možnost byla však dovozena již rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 24. dubna 2019, sp. zn. 32 Cdo 2214/2017.

Zrušením ust. § 1919 ObčZ došlo k zániku této obecné záruky za jakost. Úpravu nahradilo ust. § 2113 odst. 3 ObčZ, jež stanovuje použitelnost záruky u koupě movité věci i na smlouvy jiné. Umístěním obecné záruky do pododdílu koupě movité věci, oproti předchozímu zařazení v obecné části upravující závazky, dochází k mírnému znepréhlednění institutu a možné nesrozumitelnosti pro laickou veřejnost. Přestože se nejedná o zákonnou záruku, kde je třeba upravit minimální povinnost poskytovatele na plnění, zákonodárce stanovil i zde minimální rozsah práva, když poskytovatele záruky zavázal v ust. § 2114 ObčZ alespoň k umožnění realizace práva kupujícího na dodání nové věci bez vad nebo na opravu věci.

---

⁶⁵ FAUST, Florian. In: HAU, Wolfgang, POSECK, Roman. *Beck'scher Online-Kommentar BGB*. 68. vydání, München: C. H. Beck, 2023, aktualizováno k 1.listopadu 2023 [cit. 6. března 2024]. Dostupné z: databáze beck-online.de, § 438, marg. č. 28-36.

Otázkou je, zda se soudy přikloní k výkladu této normy tak, že poskytovatel záruky bude mít alternativně povinnost k dodání nové věci bez vad, opravě věci nebo poskytnutí jiného práva, které je z pohledu ochrany kupujícího silnější nebo zastane názor, že poskytovatel záruky bude muset vždy umožnit realizaci práva kupujícího na dodání nové věci bez vad nebo na opravu věci s tím, že vedle těchto práv může poskytnout i práva jiná. Důvodová zpráva⁶⁶ uvádí: „...*poskytovatel je vždy ze záruky povinen alespoň k opravě nebo výměně věci. To nebrání, aby se zavázal i k dalšímu plnění...*“ Z důvodové zprávy autorka dovozuje, že návrh zákona byl předložen s úmyslem vykládat ustanovení dle v pořadí druhé možnosti, když uvádí možnost poskytnutí dalšího plnění. Výrazem *další plnění* je míněno plnění odlišné od opravy nebo výměny věci jako plnění vedle plnění primárních.

Autorka nicméně zastává názor opačný, a to že obsahem záruky za jakost nemusí být nutně právo na dodání nové věci bez vad nebo oprava věci, poskytne-li poskytovatel záruky jiné právo, svým významem pro kupujícího z pohledu postavení silnějšího. Poskytnutí práva na slevu či odstoupení od smlouvy považuje autorka dle teleologického výkladu ustanovení za plně vyhovující, neboť tato práva nevzniknou v každém případě a současně kupujícímu přináší silnější postavení. Takový výklad považuje autorka za přílehavý i s ohledem na čl. 17 odst. 1 směrnice 2019/771, jenž uvádí, že výrobce může spotřebiteli nabídnout *příznivější podmínky*.

Při spotřebitelské koupi byly nově stanoveny obsahové a formální náležitosti záručního listu, přičemž se plně aplikují ustanovení obecné záruky. Autorka míní, že by právní úpravě v občanském zákoníku prospělo též výslovné zakotvení všech použitelných institutů v pododdílu Zvláštní ustanovení o prodeji zboží spotřebiteli nebo alespoň konkrétní odkaz na ustanovení, které se má použít, a to i za cenu toho, že by byla pravidla duplicitní. Jako příklad lze uvést právě záruku za jakost. Zákonodárce by mohl ust. § 2174a doplnit o třetí odstavce ve znění: *Ustanovení § 2113-2117 se použijí obdobně*. Pro průměrného spotřebitele, neznalého systematiky občanského zákoníku, by byla orientace v předpisu snazší.

Změnou § 1921 ObčZ byla lhůta k vytknutí vady, která je krytá zárukou za jakost, systematicky zařazena do ust. § 2117 ObčZ a je určena délkou záruční doby. Objektivní lhůta k vytknutí vady tedy odpovídá lhůtě záruční doby. Subjektivní lhůta je určena odkazem, vada musí být vytknuta bez zbytečného odkladu poté, kdy měl nabyvatel možnost věc prohlédnout a vadu zjistit. Objektivní lhůta 6 měsíců se nepoužije.

Německý zákonodárce, na rozdíl od českého, zapracoval do vnitrostátního práva výslovně celý čl. 17 odst. 1 směrnice 2019/771 a zvláště upravil v ust. § 479 odst. 3 BGB poskytnutí

---

⁶⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2022 Sb., zvláštní část, str. 134.

záruky na trvanlivost spotřebiteli výrobcem. Z titulu takové záruky spotřebiteli náleží po dobu trvání záruky vůči výrobci nejméně jeden nárok na dodatečné plnění podle § 439 odst. 2, 3, 5 a 6 věty druhé a § 475 odst. 3 věty první a páté BGB. Záruky trvanlivosti se vztahují pouze na záruky trvanlivosti poskytnuté výrobcem a týkají se skutečnosti, že si věc po převzetí zachová určitou kvalitu, přičemž zákonná práva z vadného plnění se uplatní pouze v případě existence vad již v době převzetí.⁶⁷ Směrnice 2019/771 definuje trvanlivost jako schopnost zboží zachovat si požadované funkce a výkonnost při obvyklém používání. Definice výslovně nepočítá s plynutím času, když některé věci nemohou být používány po dlouhou dobu v perfektním původním stavu.⁶⁸

Čl. 2 odst. 4 směrnice 2019/771 definuje *výrobce* jako výrobce zboží, dovozce zboží do Unie nebo jakoukoli jinou osobu, která se prohlásí za výrobce tím, že na zboží umístí své jméno, ochrannou známku nebo jiné rozlišovací označení. Tento pojem tedy není shodný s pojmem užitým v § 2114 ObčZ, který hovoří o poskytovateli záruky. Poskytovatelem záruky může být i jiná osoba než kterou směrnice považuje za výrobce. Autorka je toho názoru, že občanský zákoník nedůvodně rozšířil povinnosti uložené směrnicí výrobcem i na jiné poskytovatele záruky.

---

⁶⁷ FAUST, Florian. In: HAU, Wolfgang, POSECK, Roman. *Beck'scher Online-Kommentar BGB*. 68. vydání, München: C. H. Beck, 2023, aktualizováno k 1. listopadu 2023 [cit. 6. března 2024]. Dostupné z: databáze beck-online.de, § 443, marg. č. 12.

⁶⁸ GOLDAR, Mónica García. The inadequate approach of Directive (EU) 2019/771 towards the circular economy. *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, 2022, roč. 29, č. 1, s. 9-22.

3 Nároky spotřebitele z vadného plnění

Změně neunikla ani systematika práv z vadného plnění. Původně byl⁶⁹ spotřebitel primárně oprávněn z opravy, dále dodání nové věci (nebo součásti věci bez vad) a až pokud nebylo možné jej uspokojit podle předchozích variant, odstoupení od kupní smlouvy. Vedle těchto nároků měl spotřebitel vždy možnost přednostně požadovat přiměřenou slevu.⁷⁰ Novela rozdělila nároky na primární upravené v ust. § 2169 a sekundární upravené v ust. § 2171 ObčZ.

3.1 Primární nároky z odpovědnosti za vady u kupní smlouvy

Je-li věc vadná, může se spotřebitel domáhat odstranění vady. Podle své volby může požadovat dodání nové věci bez vad nebo opravu věci. Opravou věci rozumíme řádné a úplné odstranění vady na zakoupené věci tak, aby věc nebyla jakkoli znehodnocena vadou či opravou.⁷¹ Uplatněním dodání nové věci bez vad též nedochází k zániku původní smlouvy, proto novou věcí může být pouze věc stejné značky, typu a provedení s původně zakoupenou věcí.⁷² Podnikatel tedy nesplní řádně svou povinnost vůči spotřebiteli, nabídne-li mu věc jiného druhu, přestože reklamovaná věc již není v prodeji. V takovém případě je třeba záležitost vyřídit jiným způsobem. Jestliže si spotřebitel zvolí jedno z více možných práv, je svým projevem vůle vázán a nemůže volbu práva z vadného plnění posléze jednostranně změnit.⁷³

Při přijímání směrnice bylo diskutováno, zda by se neměla upřednostnit nejprve oprava věci před výměnou z důvodu udržitelnosti a delší trvanlivosti zboží. Žádný z členských států se ale k takovému kroku nakonec neodhodlal. Na úrovni EU také stále probíhá diskuse o možnosti „kruhové výměny“, tzn. výměna opraveným, renovovaným nebo repasovaným zbožím v souladu se směrnicí 2019/771 a principy ochrany spotřebitele. Lze tedy očekávat, že v blízké budoucnosti dojde ke změně směrnice tak, aby upřednostnila opravu případně umožnila kruhovou výměnu zboží.⁷⁴

Od práva volby se nelze při prodeji spotřebního zboží odchýlit v neprospěch spotřebitele před vytknutím vady, a to ani v případě prodeje použitého zboží. Mělo by však být účinné,

---

⁶⁹ v obecném režimu

⁷⁰ Ust. § 2169 ObčZ účinného do 5. ledna 2023.

⁷¹ Zpráva Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 30. prosince 1982, sp. zn. Cpj 40/82.

⁷² Zpráva Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 30. prosince 1982, sp. zn. Cpj 40/82.

⁷³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. května 2016, sp. zn. 33 Cdo 4540/2015.

⁷⁴ FRANCESCHI DE, Alberto, SCHULZE, Reiner. *Harmonizing Digital Contract Law. The Impact of EU Directives 2019/770 and 2019/771 and the Regulation of Online Platforms*. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG. 2023, s. 17.

pokud obchodník poskytne spotřebiteli možnost odstoupení od smlouvy jako třetí možnost, třebaže ve všeobecných obchodních podmínkách, neboť to není pro spotřebitele nevýhodné.⁷⁵

Spotřebitel nemá možnost volby v případě, že by byl zvolený způsob odstranění vady nemožný nebo ve srovnání s druhým nepřiměřeně nákladný. Čl. 13 odst. 2 směrnice 2019/771 i ust. § 2169 odst. 1 ObčZ reflektují judikaturu Soudního dvora, který postavil najisto, že nepřiměřené náklady (dle čl. 3 odst. 3 směrnice 99/44/ES) se mají posuzovat ve vztahu k ostatním způsobům nápravy nikoli absolutně jako nepřiměřené pro prodávajícího.⁷⁶ Za nepřiměřené je považováno i požadování výměny celé věci, lze-li vyměnit jen vadnou součást.⁷⁷ Nepřiměřenost nákladů se posoudí zejména s ohledem na význam vady, hodnotu, kterou by věc měla bez vady, a to, zda může být druhým způsobem vada odstraněna bez značných obtíží pro kupujícího. Stejně tak je třeba posuzovat okolnosti u věcí zhotovených na zakázku, aby bezdůvodně nedocházelo k odmítnutí výměny takové věci.⁷⁸

Prodávající je dále oprávněn dle čl. 13 odst. 2 směrnice 2019/771 i ust. § 2169 odst. 1 ObčZ odmítnout uvedení zboží do souladu se smlouvou, nejsou-li oprava ani výměna možné nebo by prodávajícímu způsobily nepřiměřené náklady.⁷⁹ Stále se ale směrnice snaží předně chránit spotřebitele, proto může spotřebitel žádat náhradu nákladů za odstranění vadného zboží a instalaci náhradního zboží, spotřebitel je opět omezen přiměřenou výší nahrazovaných nákladů.⁸⁰ V souladu s čl. 14 směrnice 2019/771 jsou primární práva spotřebitele uspokojována bezplatně a na náklady prodávajícího. Totéž platí i pro odstraňování vad způsobených montáží, prodávající je povinen buď provést demontáž vadné věci a následně montáž věci bez vad, anebo uhradit spotřebiteli účelně vynaložené náklady s tím spojené. Pravidlo se neuplatní, pokud si spotřebitel byl vědom vady a přesto montáž (instalaci) provedl.⁸¹

V ust. § 2170 odst. 1 ObčZ je prodávajícímu stanovena povinnost odstranit vadu *v přiměřené době* po jejím vytknutí tak, aby tím kupujícímu nezpůsobil značné obtíže, přičemž se má zohlednit povaha věci a účel, pro který kupující věc koupil. Přiměřenou lhůtu lze

---

⁷⁵ ROER, Louis Heidelberg. Im System nicht vorgesehen – Aushebelung des (Wahl-)Rechts auf Nacherfüllung. *Verbraucher u. Recht*, 2023, roč. 38, č. 12, s. 441-461.

⁷⁶ Rozsudek SDEU ze dne 16. června 2011, ve spojené věci *Gebr. Weber GmbH proti Jürgen Wittmer*, C-65/09 a *Ingrid Putz proti Medianess Electronics GmbH*, C-87/09, bod 63-78.

⁷⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. října 2020, sp. zn. 33 Cdo 416/2020.

⁷⁸ SELUCKÁ, Markéta. Odpovědnost za vady věci zhotovené po novele občanského zákoníku. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 8, s. 274-277.

⁷⁹ Shodně již rozsudek SDEU ze dne 17. dubna 2008, *Quelle AG proti Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände*, C-404/06, bod 42.

⁸⁰ Rozsudek SDEU ze dne 16. června 2011, ve spojené věci *Gebr. Weber GmbH proti Jürgen Wittmer*, C-65/09 a *Ingrid Putz proti Medianess Electronics GmbH*, C-87/09, bod 78.

⁸¹ LORENZ, Stephan. Die Umsetzung der EU-Warenkaufrichtlinie in deutsches Recht. *Neue Juristische Wochenschrift*, 2021, roč. 74, č. 29, s. 2065-2074, marg. č. 13.

definovat různými způsoby, podstatná však je skutečnost, že tato lhůta může být (a často též bude) z pohledu prodávajícího a spotřebitele odlišná. Povinnosti prodávajícího jsou upřesněny ust. § 19 ZOS, který stanoví, že reklamace včetně odstranění vady musí být vyřízena *nejpozději do 30 dnů* ode dne uplatnění reklamace. Lhůtu lze prodloužit dohodou mezi stranami. Po marném uplynutí lhůty může spotřebitel od smlouvy odstoupit nebo požadovat přiměřenou slevu. Změna v textaci sice dává jednoznačnou odpověď na předchozí nejasnost, zda spotřebitel i po uplynutí lhůty musel prokazovat, že vada na věci skutečně je nebo k odstoupení postačovalo marné uplynutí lhůty prodejci. Současná úprava dává spotřebiteli rovnou právo k uplatnění přiměřené slevy či odstoupení od smlouvy. To je s ohledem na shodnou úpravu v § 2171 odst. 1 písm. a) ObčZ pozitivní. Dále je v zákoně o ochraně spotřebitele nově výslovně zakotvena povinnost prodávajícího informovat spotřebitele o vyřízení reklamace.⁸²

Nyní ale zpět k lhůtě. Ačkoli oba předpisy transponovaly čl. 14 odst. 1 písm. b) směrnice 2019/771, v každém byla stanovena jiná lhůta k vyřízení reklamace. Pevná lhůta stanovená na 30 dnů je pro spotřebitele určitou jistotou a srozumitelným časovým úsekem oproti lhůtě přiměřené. Přestože by mohla být přiměřená lhůta vzhledem k individuálnosti věcí a možným vadám na nich stanovena v rozsahu několika dní u jednoduchých vad, je nutné uvědomit si i situace, kdy bude přiměřenou lhůtou k odstranění vady lhůta několik týdnů či dokonce měsíců u vad komplikovaných. Přiměřená lhůta by vždy měla odpovídat co nejkratší potřebné době k provedení opravy nebo výměny.

Otázkou je, zda bude tato nesrovnalost činit problémy v praxi, jestliže každá ze stran bude chtít aplikovat lhůtu, která pro něj bude v daném případě příznivější. Autorka s ohledem na ust. § 3016 ObčZ v teoretické rovině připouští řešení dle zákona o ochraně spotřebitele, neboť zákon výslovně stanoví, že ustanovení občanského zákoníku nemají být dotčena ustanovení jiných právních předpisů o ochraně spotřebitele. Současně autorka takové řešení ale neshledává spravedlivým a přiklání se k více eurokonformnímu výkladu a doufá, že soudy tato ustanovení budou v praxi interpretovat objektivně u konkrétních kategorií výrobků s ohledem na povahu a složitost zboží, povahu a závažnost nesouladu a úsilí potřebné k provedení opravy nebo výměny.⁸³

Podstatné je též neopomenout, že lhůta v občanském zákoníku je spojena s vytknutím vady, kdežto lhůta v zákoně o ochraně spotřebitele je navázána na uplatnění reklamace (k rozdílu kap. 3.3). Jako třetí výklad je možné připustit promyšlenost a propojenost těchto

---

⁸² Původně dovozováno judikaturou – náleží Ústavního soudu ze dne 10. listopadu 2009, sp. zn. III. ÚS 2983/08.

⁸³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771..., recitál 55.

ustanovení. Systém by fungoval tak, že spotřebitel vytkne podnikateli vadu, poté uplatní konkrétní právo z vad. Podnikatel má 30 dní od uplatnění práva z vad na vyřízení reklamace, přičemž celý proces od vytknutí vady po vyřízení reklamace musí být ukončen v přiměřené lhůtě.

Ve většině zemí Evropské unie je stanoveno, že reklamace má být vyřízena v *přiměřené době*, jako je tomu i v občanském zákoníku. V Německu je za přiměřenou lhůtu převážně považována lhůta mezi 4 až 6 týdnů. Není vyloučeno, že lhůta bude s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu i delší.⁸⁴ Při posuzování přiměřenosti lhůty stanovené kupujícím k dodatečnému plnění (odstranění vady) je rozhodující především dohoda stran.⁸⁵

V Německu se již podnikatelé naučili obcházet pravidla o povinnosti umožnit spotřebiteli výběr způsobu odstranění vady taktikou tzv. „Nicht vorgesehen“, kterou systém nepředvídá. Taktika se projevuje v elektronickém prostředí několika způsoby. První metodou je automatické vrácení peněz kupujícímu, prodávající koncipují webové stránky tak, aby kupující mohl zvolit pouze tuto variantu. Jestliže kupující souhlasí s takovým vyřízením věci, jedná se v kontextu BGB o smírné ukončení smlouvy a pro kupující to často může být i preferované řešení. Pokud však kupující trvá na opravě či výměně, je prodávajícím veden k tomu, aby vadnou věc vrátil a učinil u prodávajícího novou objednávku. Prakticky dojde k „výměně“ zboží, ale po právní stránce se jedná o odstoupení od smlouvy a uzavření smlouvy nové.⁸⁶ Tato praktika se vyskytuje i v českém prostředí, např. na e-shopu aboutyou.cz, kde je umožněno pouze vrácení zboží. Další formou taktiky je např. vyloučení jedné z alternativ opravy či výměny zboží z důvodu nemožnosti či nepřiměřenosti ještě před uplatněním nároku kupujícího.⁸⁷

3.2 Sekundární nároky z odpovědnosti za vady u kupní smlouvy

Spotřebitel si v zákonem předvídaných situacích může alternativně zvolit mezi požadováním přiměřené slevy či odstoupením od smlouvy. Sekundární nároky přicházejí v úvahu až tehdy, když prodávající odmítl vadu odstranit nebo ji dle § 2170 ObčZ neodstranil, vada se projeví opakovaně, vada je podstatným porušením smlouvy nebo je z prohlášení prodávajícího nebo z okolností zjevné, že vada nebude odstraněna v přiměřené době nebo bez značných obtíží pro kupujícího.

---

⁸⁴ Rozsudek Krajského soudu ve Frankenthalu (LG) ze dne 12. května 2016, sp. zn. 8 O 208/15.

⁸⁵ Např. rozsudek Spolkového soudního dvora (BGH) ze dne 13. července 2016, sp. zn. VIII ZR 49/15.

⁸⁶ ROER, Louis Heidelberg. Im System nicht vorgesehen – Aushebelung des (Wahl-)Rechts auf Nacherfüllung. *Verbraucher u. Recht*, 2023, roč. 38, č. 12, s. 441-461.

⁸⁷ ROER, Louis Heidelberg. Im System nicht vorgesehen – Aushebelung des (Wahl-)Rechts auf Nacherfüllung. *Verbraucher u. Recht*, 2023, roč. 38, č. 12, s. 441-461.

Ust. § 2171 odst. 1 písm. b) ObčZ umožňuje spotřebiteli odstoupit od smlouvy nebo uplatnit právo na přiměřenou slevu, jestliže se vada projeví *opakovaně*. Oproti předchozí úpravě chybí slova *po opravě*. Judikaturou bylo dovozeno pravidlo „tříkrát a dost“. Nejvyšší soud uvádí, že „...o *opětovné vyskytnutí vady po opravě jde zpravidla tehdy, jestliže se stejná vada, která byla v záruční době již nejméně dvakrát odstraňována, znovu vyskytne*.“⁸⁸ Stejnou vadou rozumíme vadu, která má totožné projevy ve vlastnostech koupené věci, bez ohledu na to, jakým způsobem byla vada v předchozích případech odstraněna. Pro uplatnění odstoupení od smlouvy byl současně stanoven požadavek na nemožnost užívání věci dohodnutým způsobem nebo řádně.⁸⁹

Z nového znění tedy není zcela zřejmé, kolikrát se vada bude muset na věci projevit, aby šlo o projevení opakované. Autorka tuto změnu hodnotí negativně, a to z důvodu, že spotřebitelé si budou muset počkat na výklad soudu, aby najisto zjistili, zda jim toto právo náleží již při druhém projevení se vady nebo zda soudy setrvají na výkladu předchozím. Neurčitosti nenapomáhá ani důvodová zpráva, když v bodu 111 uvádí: „*Otázkou, kolikrátý výskyt vady již odůvodňuje posun k prostředkům nápravy v druhém stupni, bude třeba posoudit podle okolností případu. V případě hodnotných či komplexních produktů bude spravedlivé umožnit prodávajícímu ještě jeden pokus o odstranění vady.*“

Autorka se domnívá, že individuální posuzování sporu mezi spotřebitelem a podnikatelem není šťastné řešení a vždy by měly být vymezeny alespoň kategorie vad či zboží, u kterých by spotřebitel musel před odstoupením od smlouvy dvakrát úspěšně žádat o odstranění vady. Za toto kritérium však nelze považovat hodnotné či komplexní produkty, protože právní řád tyto pojmy nedefinuje. Rovněž není uvedeno, zda by se produkt jako hodnotný posuzoval pro průměrného spotřebitele⁹⁰, konkrétního spotřebitele nebo pro podnikatele, přičemž je zřejmé, že pro každou z uvedených osob by hodnota hodnotného produktu mohla dosahovat částky s rozdílem i statisíců korun. Z „okolností případu“ bychom mohli dospět k závěru, že ve skutkově stejných reklamacích nebude umožněn stejný počet pokusů o odstranění vady.

Dle názoru autorky by měl být výklad takový, že spotřebitel by měl mít nárok na odstoupení od smlouvy nebo uplatnění přiměřené slevy již při druhém projevu vady, a to jak z důvodu právní jistoty, tak omezení nedůvodné diferenciace a případně diskriminace spotřebitelů. Dle § 475d BGB odst. 1 bod 2 může spotřebitel odstoupit od smlouvy, projeví-li se vada navzdory pokusu obchodníka o odstranění vady. Jednotné číslo slova „pokus“ napovídá

⁸⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. března 2015, sp. zn. 33 Cdo 1323/2013.

⁸⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. března 2015, sp. zn. 33 Cdo 1323/2013.

⁹⁰ Definován např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2014, č. j. 4 As 98/2013-88.

o možnosti odstoupení od smlouvy ihned po prvním neúspěšném pokusu o následné plnění. Důvodem je narušení důvěry spotřebitele. Taková transpozice směrnice by mohla být vzhledem k jednoznačnosti občanskému zákoníku inspirací.⁹¹

Určité omezení spotřebitelů pak spočívá v nemožnosti odstoupit od smlouvy při projevu nevýznamné vady. Tím by měl být podnikatel chráněn před zneužíváním práva odstoupit od smlouvy. Nově bylo též upuštěno od přímé možnosti spotřebitele odstoupit od smlouvy nebo uplatnit právo na přiměřenou slevu, pokud se na věci nachází větší počet vad, tedy alespoň tři.⁹²

Pro odvětví českého občanského práva je nevýznamná vada pojmem novým. Soudní dvůr se výkladu pojmu nevýznamného nesouladu se smlouvou obsaženého v čl. 3 odst. 6 směrnice 1999/44/ES (dnešní čl. 13 odst. 5 směrnice 2019/771) věnoval ve věci C-145/20. Soudnímu dvoru byla předložena předběžná otázka, zda nesoulad se smlouvou spočívající v tom, že je ve vozidle nainstalováno odpojovací zařízení, jehož použití je zakázáno dle jiného právního předpisu, může být kvalifikován jako *nevýznamný*, jestliže by dotyčný spotřebitel toto vozidlo zakoupil, i kdyby o přítomnosti tohoto zařízení věděl. Soudní dvůr nevýznamný nesoulad interpretoval ve shodě s jeho obvyklým smyslem v běžném jazyce a v kontextu předmětného ustanovení a odlišil jej od čl. 2 odst. 3 upravující vědění spotřebitele o rozporu se smlouvou před jejím uzavřením. Přitom dospěl k závěru, že takový nesoulad nelze považovat za nevýznamný, přestože spotřebitel uvedl, že by vozidlo zřejmě koupil, i kdyby o nesouladu v době uzavření smlouvy věděl. Nevýznamný nesoulad v sobě tedy nemá nést subjektivní postoj spotřebitele k vadě.

Německý soud řešil případ reklamace ojetého automobilu, kdy kupující žádal odstoupení od smlouvy. Kupující byl předem informován o tom, že automobil trpí několika vadami v důsledku účasti na autonehodě. Podle BGB je v případě pouze nepodstatného porušení povinnosti ze strany prodávajícího vyloučeno uplatnění nároku na odstoupení od smlouvy a kupující je tak oprávněn k uplatnění jiných práv z vad. Německý soud pak konstatoval, že v případě koupě ojetého vozidla závisí podstatnost porušení povinnosti na tom, zda a s jakými náklady lze vady odstranit. Soud posoudil hodnotu součástky k výměně a nákladů na opravu dalších vytýkaných vad vzhledem k ceně celého automobilu jako nízkou. Celkové náklady neměly přesáhnout 3 % pořizovací ceny. Proto soud vyhodnotil porušení prodávajícího jako nepodstatné porušení, které vylučuje možnost kupujícího od smlouvy odstoupit.⁹³

---

⁹¹ BERGER, Christian. In: JAUERNIG, Othmar. *Bürgerliches Gesetzbuch: Kommentar*. 19. vydání, München: C. H. Beck, 2023, aktualizováno 2023 [cit. 10. března 2024]. Dostupné z: databáze beck-online.de, § 475d, marg. č. 4.

⁹² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. září 2016, sp. zn. 33 Cdo 3487/2015.

⁹³ Rozhodnutí vrchního soudu v Düsseldorfu ze dne 27. února 2004 sp. zn. 3 W 21/04.

Postup stanovení nevýznamného porušení přepočtem na procenta z pořizovací ceny autorka hodnotí velice pozitivně a uvítala by zakotvení takového pravidla do § 2171 odst. 3 ObčZ. Při procentuálním vyjádření by bylo snáze určitelné, zda se jedná či nejedná o nevýznamnou vadu, a dalo by se lépe předvídat, zda spotřebitel uspěje s nárokem na odstoupení od smlouvy.

3.3 Uplatnění práv vs. vytknutí vady

Vytknutím vady rozumíme její označení nebo oznámení podnikateli, jak se vada projevuje.⁹⁴ Hubková s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu argumentuje, že „*kupující přitom musí nejenom vytknout vadu, ale zároveň uvést, jaké právo z odpovědnosti z vad konkrétně uplatňuje*“⁹⁵ Autorka si dovoluje s vysloveným názorem částečně nesouhlasit, protože dle jejího názoru samostatné uplatňování konkrétního nároku v okamžiku vytknutí vady ani později již není nutné. V tomto ohledu spotřebiteli odpadla přímá povinnost rovnou uplatnit konkrétní právo z vadného plnění, např. výměnu zboží či přiměřenou slevu, jak tomu bylo před nahrazením slovního spojení *uplatnění práva z vad za vytknutí vady*.

Opět se tedy setkáváme s rozporem výkladů, nyní u pojmů uplatnění práva z vad a vytknutí vady. Uplatnění práva autorka považuje za povinnost spotřebitele učinit oznámení vůči podnikateli, která se skládá ze dvou složek.⁹⁶ První složka spočívá ve vytknutí konkrétní vady zboží, druhá složka v požadavku konkrétního plnění, které po podnikateli žádá. Změnu textace tak autorka vnímá jako záměr a posílení ochrany spotřebitele. Neznamená to však, že by spotřebitel nebyl vůbec povinen uplatnit konkrétní právo z vady, nicméně dle názoru autorky je spotřebitel pouze oprávněn uplatnit právo z vady a neučiní-li tak, je podnikateli v ust. § 13 ZOS uložena povinnost řádně informovat o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění spolu s údaji o tom, kde lze reklamaci uplatnit.

Přestože zákon o ochraně spotřebitele s uplatněním práv z vadného plnění (s reklamací) spotřebitelem počítá, není v občanském zákoníku ani v zákoně o ochraně spotřebitele výslovně upraveno, že by spotřebitel musel být v tomto směru iniciativní. Je možné, že si zákonodárce při projednávání novely neuvědomil, že změnou textace § 2165 ObčZ nebude úprava v občanském zákoníku a zákoně o ochraně spotřebitele jednotná. Autorka sice souhlasí s interpretací Vítové, že vzhledem k absenci konkrétního časového údaje ke splnění informační

---

⁹⁴ Ust. § 1921 ObčZ.

⁹⁵ HUBKOVÁ, Pavlína. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, § 2165, marg. č. 3.

⁹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. listopadu 2020, sp. zn. 33 Cdo 1958/2020. Těž VÍTOVÁ, Blanka. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 160.

povinnosti musí být povinnost splněna již při prodeji výrobku nebo poskytnutí služby a nikoli až v okamžiku, kdy je věc vadná a spotřebitel ji přijde reklamovat^{97,98}, na druhou stranu, pokud spotřebitel v souladu s občanským zákoníkem po novele vadu vytkne a dále neučiní oznámení o volbě svého práva z vad, měl by jej podnikatel k tomuto kroku vyzvat, aby mohla být reklamace projednána.

Autorka se tedy domnívá, že vzhledem k definici termínu „vytknutí vady“ v § 1921 odst. 1 ObčZ by mělo dojít k výzvě či poučení spotřebitele podnikatelem o tom, že má uplatnit konkrétní právo z vad – vybrat si konkrétní způsob vyřízení reklamace. Důvodová zpráva k tomuto věcně neuvádí ničeho. Z textu: *„Na rozdíl od obecné úpravy kupní smlouvy pro spotřebitele není stanovena žádná zvláštní lhůta pro vytknutí vady – platí tedy pouze obecná promlčecí lhůta v délce tří let. Přesto by spotřebitelé měli být motivováni s vytýkáním vad neotálet. Bude-li spotřebitel věc reklamovat až po uplynutí dvouleté doby, bude muset unést důkazní břemeno stran skutečnosti, že se vada projevila v této dvouleté době.“*⁹⁹ autorka spíše vyvozuje, že zde není mezi pojmy vytknout a reklamovat (uplatnit právo z vad) rozlišováno. Navíc jí s ohledem na ust. § 2161 odst. 5 ObčZ není zcela zřejmé, co přesně bylo myšleno třetí větou, když důkazní břemeno nese podnikatel pouze první rok od převzetí věci. Věta nese náznak úmyslu zachování zákonné záruky.

Konstantní judikatura Nejvyššího soudu dovozuje, že: *„K tomu, aby nezanikla práva z odpovědnosti za vady prodané věci, nestačí, že kupující v záruční době vytkl u prodávajícího vady, nýbrž je nutné, aby v této lhůtě konkrétně uvedl, jaké právo z tohoto důvodu uplatňuje; uplatní-li – jako v projednávaném případě – právo na odstoupení od smlouvy, musí jednostranný právní úkon odstoupení učinit vůči prodávajícímu do uplynutí záruční doby.“*¹⁰⁰ S ohledem na výše uvedené se současná judikatura uplatní pouze částečně, neboť nemůže být spotřebiteli k tíži, že neuplatnil konkrétní právo z vad, pokud jej podnikatel řádně neinformoval.

Tento postoj autorka dále opírá o rozsudek Nejvyššího soudu, který předpokládá součinnost smluvních stran již ve fázi po oznámení zjištěné vady na zakoupené věci za účelem včasného a řádného vyřízení reklamace. *„Kupující, jakožto věřitel ve vztahu k „plnění“ podnikatele, musí umožnit splnění jeho povinnosti rozhodnout o reklamaci a odstranit vady ve lhůtách podle § 19 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele. Taková součinnost představuje povinnost postupovat v intencích § 1922 odst. 1 o. z., případně podle sjednaného způsobu*

⁹⁷ VÍTOVÁ, Blanka. *Zákon o ochraně spotřebitele: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 138.

⁹⁸ I s ohledem na ust. § 1811 odst. 2 písm. f) ObčZ.

⁹⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2022 Sb., zvláštní část, str. 141.

¹⁰⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. července 2017, sp. zn. 33 Cdo 4245/2016.

reklamace.¹⁰¹ Protože ust. § 1922 ObčZ počítá pouze s vytknutím vady a podnikatel není oprávněn za spotřebitele vybrat způsob vyřízení reklamace¹⁰² a zvolit tak konkrétní právo z vad, má podnikatel spotřebitele vyzvat k součinnosti nebo jej o jeho povinnosti opětovně informovat.

3.4 Vyřízení reklamace

Reklamace probíhá zejména podle zákona o ochraně spotřebitele a proces se rozpadá do několika fází – přijetí reklamace, rozhodnutí o reklamaci a konečně vyřízení reklamace. Podnikatel je ze zákona povinen reklamaci přijmout a spotřebiteli při uplatnění reklamace vydat písemné potvrzení, ve kterém uvede datum, kdy spotřebitel reklamaci uplatnil, co je jejím obsahem, jaký způsob vyřízení reklamace spotřebitel požaduje a kontaktní údaje spotřebitele pro účely poskytnutí informace o vyřízení reklamace. Jinými slovy musí podnikatel spotřebiteli vydat potvrzení o přijetí reklamace. Protože je ale uplatnění reklamace jednostranné právní jednání nezávislé na potvrzení podnikatelem, je pro přijetí reklamace rozhodný právě okamžik projevu vůle spotřebitele požadovat práva z vad formou řádného uplatnění reklamace.¹⁰³ Spotřebitel musí vždy uvést, o jakou vadu předmětu koupě se jedná, jak se vada projevuje a jaké právo z vad uplatňuje.

Spotřebitel je povinen podnikateli doložit též potřebné dokumenty k prokázání skutečnosti, že vadný výrobek koupil právě u tohoto podnikatele. Nejčastěji tento dokument bude představovat doklad o zakoupení výrobku vydaný podnikatelem či výpis z banky o provedené platbě. Jiným prostředkem může být dodací list, svědectví jiné osoby apod.¹⁰⁴ Dále ust. § 1922 odst. 1 ObčZ zakládá spotřebiteli povinnost předmět plnění podnikateli předat či jej podle pokynů podnikatele uschovat nebo s ním jinak vhodně naložit tak, aby vada mohla být přezkoumána. Nejvyšší soud uvádí, že k účinnému vytknutí vad občanský zákoník ani zákon o ochraně spotřebitele neukládají povinnost předložit předmět v provozovně podnikatele. Předložení vadného předmětu ponechává na domluvě mezi stranami. *„K vyřízení reklamace způsobem předvídaným ustanovením § 19 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb. je však vždy nezbytné, aby kupující umožnil prodávajícímu o reklamaci rozhodnout, což se neobejde bez odborného posouzení, zda předmět koupě skutečně vykazuje vytkené vady.“*¹⁰⁵ Odborné posouzení může

---

¹⁰¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. ledna 2022, sp. zn. 33 Cdo 1561/2021.

¹⁰² Ust. § 19 odst. 2 ZOS.

¹⁰³ VÍTOVÁ, Blanka. *Zákon o ochraně spotřebitele: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 174, 177.

¹⁰⁴ VÍTOVÁ, Blanka. *Zákon o ochraně spotřebitele: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 176.

¹⁰⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. března 2017, sp. zn. 33 Cdo 2694/2016, bod 11.

být provedeno v některých případech i bez nutnosti předání vadného předmětu podnikateli, např. poskytnutím fotografií či videozáznamu.

Pokud podnikatel vyrozumí spotřebitele o nezbytnosti předložení vadné věci k posouzení oprávněnosti reklamace a není to objektivně nemožné, je nutné předmět podnikateli dodat. Teprve až okamžikem dodání věci podnikateli začne běžet lhůta k vyřízení reklamace. Jestliže spotřebitel zboží nepředloží, jde o nedostatek součinnosti spotřebitele jakožto věřitele. „*Má-li prodávající nést odpovědnost za vady prodané věci, musí mít možnost si předmětnou věc prohlédnout a posoudit.*“¹⁰⁶ Nedostatek součinnosti může vzniknout i na straně podnikatele, jestliže si se spotřebitelem ujedná posouzení vady na určeném místě a nedostaví se. To naopak lhůta začne běžet již okamžikem uplatnění reklamace spotřebitelem.¹⁰⁷

K předání zboží v souvislosti s finančními náklady se vyjádřil i Soudní dvůr tak, že odstranění vady musí být vždy bezplatné, aby směrnici byla skutečně zaručena vysoká úroveň ochrany spotřebitele. V případě výměny vadného zboží má prodávající povinnost toto zboží odstranit z místa, kde ho spotřebitel v dobré víře nainstaloval v souladu s jeho povahou a zamýšleným použitím předtím, než se projevila vada, a povinnost nainstalovat náhradní zboží. V opačném případě má prodávající povinnost nahradit spotřebiteli náklady na toto odstranění a instalaci náhradního zboží.¹⁰⁸ Tímto postupem se má přecházet případům neuplatnění reklamace spotřebitelem z důvodu nedostatku finančních prostředků.

O problematice zakotvení reklamačních lhůt bylo pojednáno již v kap. 3.1, nyní ale v návaznosti na kapitulu předchozí autorka poukazuje na význam rozlišení vytknutí vady a uplatnění práva z vady. Ust. § 19 odst. 3 ZOS stanovuje nejzazší lhůtu 30 dní ode dne uplatnění reklamace k tomu, aby podnikatel reklamaci vyřídil a vadu odstranil. Tato lhůta by tedy měla začít běžet až okamžikem, kdy si spotřebitel zvolí konkrétní právo z vad. Často tento okamžik však bude splývat v jeden spolu s vytknutím vady. Dohodou stan je možné tuto lhůtu prodloužit. Abychom byli precizní, je třeba doplnit, že lhůty se počítají v souladu s občanským zákoníkem a lhůta pro vyřízení reklamace počne běžet dle ust. § 605 ObčZ dnem následujícím po uplatnění reklamace.¹⁰⁹ Poslední den lhůty musí být reklamace vyřízena uznáním a zjednáním nápravy nebo zamítnutím.

Prodávající je dle ust. 19 odst. 5 ZOS povinen vydat spotřebiteli potvrzení o datu a způsobu vyřízení reklamace, včetně potvrzení o provedení opravy a době jejího trvání. Toto potvrzení

---

¹⁰⁶ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. února 2022, č. j. 12 Co 13/2022-105.

¹⁰⁷ VÍTOVÁ, Blanka. *Zákon o ochraně spotřebitele: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 182.

¹⁰⁸ Rozsudek SDEU ze dne 16. června 2011, ve spojené věci *Gebr. Weber GmbH proti Jürgen Wittmer, C-65/09 a Ingrid Putz proti Medianess Electronics GmbH, C-87/09*, bod 46-55.

¹⁰⁹ Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. července 2020, č. j. 50 A 85/2019-38, bod 46.

musí být, jak již z jazykového výkladu vyplývá, písemné. Vydat potvrzení totiž nelze v ústní formě.¹¹⁰ Stejně stanovisko vyplývá i důvodové zprávy, když z důvodu zdvojené povinnosti v § 19 odst. 5 ZOS a § 2173 ObčZ, který stanovoval výslovně písemnou formu k vydání potvrzení o uplatnění práva z vadného plnění, ust. § 2173 zrušil, resp. nahradil jiným pravidlem.¹¹¹ Po dobu vyřizování reklamace (a nemožnosti spotřebitele užívat věc) neběží lhůta pro uplatnění práv z vadného plnění ani záruční doba. Potvrzení pak pro spotřebitele představuje důkaz o časovém údaji, po který spotřebitel věc nemohl užívat.¹¹²

Prodávající je oprávněn reklamaci i zamítnout, pak musí vydat spotřebiteli písemné odůvodnění svého stanoviska. Bude se jednat o případy běžného opotřebení věci, vady způsobené vlastním jednáním spotřebitele nebo třeba reklamace uplatněná neoprávněnou osobou. Není vyloučeno, že podnikatel záměrně reklamaci zamítne, aniž by k tomu měl řádný důvod. Jestliže spotřebitel nesouhlasí se zamítnutím reklamace, bude se situace dále odvíjet od toho, zda se vada projevila v průběhu trvání domněnky vadnosti prvního roku od převzetí nebo později. Pokud tedy prodávající v případě projevu vady na zboží do 1 roku od převzetí reklamaci zamítne a neprokáže, že vada na zboží není, nelze takto vyřízenou reklamaci považovat za řádně vyřízenou. V případě projevení se vady až po roce od převzetí bude naopak spotřebitel nucen k prokázání toho, že vada na věci existovala již při převzetí a zamítnutí reklamace bylo nesprávné. Jako důkaz si spotřebitel zřejmě bude muset nechat vyhotovit znalecký posudek, neboť sám svými argumenty nejspíše ke změně názoru podnikatele nepřesvědčí.¹¹³

Může se stát, že podnikatel reklamaci spotřebitele nepřijme nebo mu nevydá patřičné potvrzení, v takovém případě se dopouští přestupku dle § 24 odst. 7 písm. x), y) ZOS a hrozí mu sankce v podobě pokuty až do výše 3.000.000 Kč. Dozorujícím orgánem bude ve většině případů Česká obchodní inspekce. S marným uplynutím lhůty k vyřízení reklamace spojuje ust. § 19 odst. 4 ZOS možnost spotřebitele přímo odstoupit od smlouvy nebo požadovat přiměřenou slevu. Jestliže podnikatel neakceptuje toto právní jednání spotřebitele, bude se spotřebitel muset obrátit na civilní soud.

Zajímavou otázkou je možnost podnikatele požadovat po spotřebiteli náhradu nákladů, které mu vznikly neoprávněným uplatněním reklamace. Nejvyšší správní soud vydal rozhodnutí, ve kterém vyložil povinnost uloženou reklamačním řádem podnikatele k uhrazení

---

¹¹⁰ VÍTOVÁ, Blanka. *Zákon o ochraně spotřebitele: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 184.

¹¹¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2022 Sb., zvláštní část, str. 144.

¹¹² VÍTOVÁ, Blanka. *Zákon o ochraně spotřebitele: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 184-185.

¹¹³ NOVÁKOVÁ, Kristýna. Práva z vadného plnění v kupních smlouvách uzavíraných se spotřebitelem. *Právní rozhledy*, 2022, roč. 30, č. 12, s. 430-441.

nákladů nedůvodné reklamace spotřebitelem jako uloženou v rozporu s § 13 ZOS.¹¹⁴ Soud argumentoval zejména možností stanovení podmínek nad rámec zákona pouze ve prospěch spotřebitele. Tento poměrně striktní názor zastává např. i Česká obchodní inspekce s odůvodněním, že nést náklady na vyřizování reklamace je spojeno s povinností prodávajícího vyřídit reklamaci bezplatně.¹¹⁵

Opačný postoj k věci zastává Flídr, který odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu, jenž ve svých rozhodnutích dbá nejen na dodržování právních předpisů, ale i obecných zásad soukromého práva, konkrétně povinnost smluvní loajality a princip poctivosti. Stanovisko Nejvyššího soudu týkající se sporu z dohody o narovnání Flídr aplikuje i na uplatnění práv z vadného plnění spotřebitelem: „*Smluvní povinností, jejíž porušení zakládá smluvnímu partneru právo na náhradu škody, je také povinnost upustit od jednání, které by svým účelem mařilo nebo mohlo ohrozit účel smlouvy či poškodit práva vyplývající ze smlouvy, přičemž takovým jednáním je i bezdůvodné vymáhání nároku.*“¹¹⁶

Spotřebitel by měl uhradit podnikateli náhradu nákladů na vyřízení reklamace, uplatnil-li právo z vad *bezdůvodně*. Za bezdůvodné uplatnění Flídr považuje zejména reklamaci vady, kterou spotřebitel způsobil sám (např. užíváním věci k jinému než určenému účelu) a tedy věděl nebo alespoň měl vědět, že podnikatel za tuto vadu věci neodpovídá. Při uplatnění takové reklamace je podnikatel oprávněn požadovat náhradu nákladů po spotřebiteli. V případě pochybností spotřebitele, jak vada vznikla a kdo za ni odpovídá, nebude spotřebitel povinen k náhradě nákladů, ani pokud se později prokáže, že ji způsobil sám.¹¹⁷ Tento výklad tak vede čistě k ochraně podnikatelů před zneužíváním práv ze strany spotřebitelů. Autorka se přiklání k výkladu Flídra, neboť souhlasí, že práva spotřebitelů nemohou být vykonávána šikanózním způsobem a měl by být dán i prostředek ochrany podnikatelů, přestože prokázat vědomé jednání spotřebitele bude velmi složité.

---

¹¹⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. března 2006, č. j. 3 As 60/2005-73.

¹¹⁵ Česká obchodní inspekce. *Může mi prodávající účtovat poplatek za neoprávněnou reklamaci?* [online]. coi.cz, 4. září 2017 [cit. 20. března 2024]. Dostupné z: <https://www.coi.cz/faq/3-muze-mi-prodavajici-uctovat-poplatek-za-neopravenou-reklamaci/>.

¹¹⁶ FLÍDR, Jan. *Zpoplatnění neoprávněné reklamace* [online]. epravo.cz, 28. února 2023 [cit. 20. března 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zpoplatneni-neopravnene-reklamace-115980.html>.

¹¹⁷ FLÍDR, Jan. *Zpoplatnění neoprávněné reklamace* [online]. epravo.cz, 28. února 2023 [cit. 20. března 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zpoplatneni-neopravnene-reklamace-115980.html>.

Závěr

Novela č. 374/2022 Sb. přinesla do oblasti spotřebitelského práva mnoho změn. Autorka se snažila přiblížit nejvýznamnější změny a poukázat na možné převážně výkladové nejasnosti. S ohledem na princip plné harmonizace směrnice, který jak česká, tak i německá legislativa dodržela, nezjistila autorka mezi těmito právními úpravami zásadní rozdíly. Z toho důvodu byla do práce zakomponována alespoň německá soudní rozhodnutí a odborná literatura, které mohly přispět k lepšímu uchopení některých dílčích problémů či jako vodítko k možnému výkladu ustanovení českého zákona tam, kde autorka neshledala jednoznačné řešení a dosud se k nim nevyjádřily soudy ani odborná literatura, např. v případě možnosti uplatnění sekundárních nároků při opakovaném projevení se vady.

Pozitivní hodnocení si zasluhuje změna názvu pododdílu na Zvláštní ustanovení o prodeji zboží spotřebiteli, nyní je výstižnější a srozumitelnější, čeho se pododdíl týká. V kontextu tématu práce není negativně hodnoceno zúžení osobní působnosti pouze na spotřebitele, ani zúžení věcné působnosti na hmotné movité věci, protože ochrana při koupi nemovité věci je poskytována prostřednictvím jiných ustanovení.

Změna ust. § 2165 ObčZ lze hodnotit dvojím způsobem. Je třeba říct, že ustanovení je v souladu s evropským právem a přeformulováním textu došlo k jednoznačnému vyčlenění zákonné záruky z občanského zákoníku a nebudou přetrvávat neshody napříč odborníky v tak zásadní otázce spotřebitelského práva, což je rozhodně pozitivní posun. Na druhou stranu je nyní postavení spotřebitele mnohem slabší, když dvouletá lhůta zůstala pouze lhůtou, ve které se může vada projevit. Prodloužení domněnky vadnosti z 6 měsíců na jeden rok nemůže spotřebiteli zajistit stejně silné postavení jako zákonná záruka, a to ani v případě, že by zákonodárce trvání domněnky zakotvil v trvání dvou let.

Autorka by uvítala definování pojmů, které jsou dlouhodobě dovozovány judikaturou, přímo v zákoně. Pro osoby s právním vzděláním či nadprůměrně erudované spotřebitele není problém si význam těchto pojmů dohledat. Primárně by ale pro průměrné spotřebitele neměl být problém nalézt odpovědi na své základní otázky přímo v zákoně, jmenovitě např. jaká vada věci je vadou nevýznamnou, a tedy kdy spotřebitel nemá právo odstoupit od smlouvy. V souvislosti s tím je dobré zmínit zakotvení možnosti poskytnutí záruky za jakost jinou osobou než prodejcem (původně též dovozováno judikaturou), což byl ale projev transpozice směrnice, navíc dle názoru autorky vzhledem k nerozlišení výrobce a poskytovatele ne zcela zdařilý. Pro spotřebitele má ovšem současná norma příznivější účinky.

Rozdělení nároků na primární a sekundární do samostatných ustanovení zpřehledňuje zákonnou úpravu práv spotřebitelů z vadného plnění. Odstranění možnosti odstoupit od smlouvy při projevení se více vad najednou nepovažuje autorka za zásadní oslabení spotřebitelů. Nedefinování opakovaného projevu vad též není spotřebitelům na újmu, buď totiž soudy zůstanou u dosavadního výkladu a stejná vada se bude muset projevit třikrát nebo soudy přistoupí k výkladu novému a k uplatnění sekundárních práv bude stačit druhé projevení se vady. V prvním případě by se postavení spotřebitele nezměnilo, v druhém případě by se jednalo o změnu ve prospěch spotřebitele.

Stanovení dvojí lhůty k vyřízení reklamace (přiměřené a třicetidenní) autorka nevnímá jako oslabení práv spotřebitelů, nýbrž jako vážné narušení právní jistoty. Důvodová zpráva se k tomuto problému nevyjadřuje. Na autorku v tomto směru novela působí jako dvě oddělené legislativní změny dvou právních předpisů, nikoli jako jednotná novela problematiky, kterou upravuje více předpisů společně. Obdobný dojem potom navozují termíny *vytknutí* v § 2170 odst. 1 ObčZ a *uplatnění* v § 19 odst. 3 ZOS, když jde o transpozici totožného článku směrnice. Jedním z cílů bylo totiž sjednocení terminologie, kam zákon o ochraně spotřebitele bohužel zjevně nebyl zahrnut.

Pojmy *projevit se* a *vyskytnout se* mají na výklad norem zásadní dopad. Největší projev je spatřován u zákonné záruky, kde došlo výměnou těchto termínů k převrácení koncepce celé normy. Původně ustanovení chránilo spotřebitele před jakýmkoli výskytem vady ve dvouleté lhůtě, nyní chrání výlučně před vadami, které existují již při převzetí a ve dvouleté lhůtě se pouze projeví. V ostatních případech jde spíše o zpřesnění a sjednocení terminologie.

Změna ustanovení občanského zákoníku, kde byly změněny pojmy *uplatnění práv z vad* na *vytknutí vad*, usnadnila spotřebitelům postup při reklamaci. Nyní není spotřebitel povinen při vytknutí vady hned uplatňovat konkrétní právo z vad a dle názoru autorky vyjádřeného ve třetí kapitole není povinen samostatně právo uplatnit vůbec. Podnikateli je uložena povinnost vyřídit reklamaci v přiměřené lhůtě od okamžiku vytknutí vady, proto by měl v případě nečinnosti spotřebitele vyzvat k uplatnění konkrétního práva. Ponechání výrazu uplatnění práv z vad v zákoně o ochraně spotřebitele bez bližšího odůvodnění rozhodnutí, které narušilo jednotnost terminologie v předpisech, hodnotí autorka negativně. Při aplikaci dotčených ustanovení může nastat situace, že se mezi pojmy nebude rozlišovat, přestože jejich význam není totožný. U práv z vadného plnění při koupi movité věci zůstaly výrazy *oznámit vadu* namísto *vytknout vadu*, takže změny nebyly provedeny zcela důsledně. Ve zvláštních ustanoveních o prodeji zboží spotřebiteli nebylo nalezeno žádné nesprávné provedení

změn či opomenutí jejich provedení a lze konstatovat, že zde byly terminologické změny zcela akceptovány.

Transpozice směrnice se ve svém souhrnu dá převážně považovat za zdařilou, zejména proto, že ve zkoumaných částech nebylo opomenuto včlenění žádného pravidla, jak tomu bylo v minulosti. Drobným nepřesnostem se nicméně předejít nepodařilo. Transpozice směrnic ve zkoumaných institucích naplnila základní požadavky kladené právem Evropské unie. Postavení spotřebitele dle názoru autorky po novele není silnější kvůli zrušení zákonné záruky, která pro spotřebitele představovala téměř jistou nápravu jakékoli vady, nezpůsobil-li ji spotřebitel sám vlastním jednáním či běžným opotřebením. Její zrušení nedorovnálo ani posílení práv spotřebitele v jiných oblastech.

Seznam použité literatury

Monografie:

EICHLEROVÁ, Kateřina a kol. *Rekodifikace obchodního práva - pět let poté*. Svazek II, Pocta prof. JUDr. Ireně Pelikánové, DrSc. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 511 s.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016, 437 s.

SELUCKÁ, Markéta, VEVERKOVÁ, Svatava a kol. *Obchodní podmínky ve vztazích B2C*. Praha: Leges, 2018, 184 s.

ŠILHÁN, Josef. *Právní následky porušení smlouvy v novém občanském zákoníku*. Praha: C. H. Beck, 2015, 560 s.

TICHÝ, Luboš, KOCÍ, Miloš. *Spotřebitelská kupní smlouva*. Publikace Centra právní komparatistiky Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 7. Praha: Univerzita Karlova, 2013, 143 s.

FRANCESCHI DE, Alberto, SCHULZE, Reiner. *Harmonizing Digital Contract Law. The Impact of EU Directives 2019/770 and 2019/771 and the Regulation of Online Platforms*. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG. 2023, 768 s.

Komentáře:

HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: Závazkové právo: obecná část (§ 1721-2054)*. Praha: C. H. Beck, 2014, 1344 s.

HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI: Závazkové právo: zvláštní část (§ 2055-3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, 2080 s.

PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, 3352 s.

PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír. *Občanský zákoník: Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023. Dostupné z: databáze beck-online.cz.

ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: Komentář*. Svazek V, (§ 1721-2520). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1700 s.

VÍTOVÁ, Blanka. *Zákon o ochraně spotřebitele: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 347 s.

DANNEMMANN, Gerhard, SCHULZE, Reiner. *German Civil Code: Bürgerliches Gesetzbuch (BGB)*. Volume I, Books 1-3, Article-by-Article Commentary. München: C. H. Beck, 2020, 2322 s.

HAU, Wolfgang, POSECK, Roman. *Beck'scher Online-Kommentar BGB*. 68. vydání, München: C. H. Beck, 2023, aktualizováno k 1. listopadu 2023 [cit. 6. března 2024]. Dostupné z: databáze beck-online.de.

JAUERNIG, Othmar. *Bürgerliches Gesetzbuch: Kommentar*. 19. vydání, München: C. H. Beck, 2023, aktualizováno 2023 [cit. 10. března 2024]. Dostupné z: databáze beck-online.de.

Právní předpisy:

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění ve znění pozdějších předpisů.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES.

Bürgerliches Gesetzbuch (BGB).

Soudní rozhodnutí:

Nález Ústavního soudu ze dne 10. listopadu 2009, sp. zn. III. ÚS 2983/08.

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. července 2020, sp. zn. 50 A 85/2019.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. února 2022, sp. zn. 12 Co 13/2022.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. května 2016, sp. zn. 33 Cdo 4540/2015.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. ledna 2022, sp. zn. 33 Cdo 1561/2021.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. září 2016, sp. zn. 33 Cdo 3487/2015.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. března 2017, sp. zn. 33 Cdo 2694/2016.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. dubna 2019, sp. zn. 32 Cdo 2214/2017.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2014, sp. zn. 23 Cdo 1835/2012.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. listopadu 2020, sp. zn. 33 Cdo 1958/2020.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. listopadu 2000, sp. zn. 25 Cdo 1215/99.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. října 2020, sp. zn. 33 Cdo 416/2020.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. března 2015, sp. zn. 33 Cdo 1323/2013.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2014, sp. zn. 4 As 98/2013.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. března 2006, č. j. 3 As 60/2005-73.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. září 2015, sp. zn. 29 Cdo 2970/2013.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. července 2017, sp. zn. 33 Cdo 4245/2016.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. dubna 2017, sp. zn. 23 Cdo 5361/2016.

Zpráva Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 30. prosince 1982, sp. zn. Cpj 40/82.

Rozsudek SDEU ze dne 14. července 2022, *DS proti Porsche Inter Auto GmbH & Co. KG, Volkswagen AG*, C-145/20.

Rozsudek SDEU ze dne 16. června 2011, ve spojené věci *Gebr. Weber GmbH proti Jürgen Wittmer*, C-65/09 a *Ingrid Putz proti Medianess Electronics GmbH*, C-87/09.

Rozsudek SDEU ze dne 17. dubna 2008, *Quelle AG proti Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände*, C-404/06.

Rozsudek SDEU ze dne 20. ledna 2005, *Johann Gruber proti Bay Wa AG*, C-464/01.

Rozsudek SDEU ze dne 4. června 2015, *Froukje Faber proti Autobedrijf Hazet Ochten BV*, C-497/13.

Rozhodnutí Vrchního soudu v Düsseldorfu ze dne 27. února 2004, sp. zn. 3 W 21/04.

Rozhodnutí Vrchního soudu v Oldenburgu ze dne 22. září 2003, sp. zn. 9 W 30/03.

Rozsudek Krajského soudu ve Frankenthalu (LG) ze dne 12. května 2016, sp. zn. 8 O 208/15.

Rozsudek Spolkového pracovního soudu (BAG) ze dne 25. května 2005, sp. zn. 5 AZR 572/04.

Rozsudek Spolkového soudního dvora (BGH) ze dne 13. července 2016, sp. zn. VIII ZR 49/15.

Odborné články:

FLÍDR, Jan. Domněnka vadnosti věci u prodeje zboží spotřebiteli. *Právník*, 2023, roč. 162, č. 4, s. 308-325.

FLÍDR, Jan. Negativní ujednání o vlastnostech předmětu koupě ve spotřebitelské kupní smlouvě. *Právní rozhledy*, 2023, roč. 31, č. 3, s. 77-87.

MELZER, Filip. K úpravě ochrany spotřebitele ve vládním návrhu občanského zákoníku. *Právní rozhledy*, 2009, roč. 17, č. 21, s. 771-776.

NOVÁKOVÁ, Kristýna. Práva z vadného plnění v kupních smlouvách uzavíraných se spotřebitelem. *Právní rozhledy*, 2022, roč. 30, č. 12, s. 430-441.

SELUCKÁ, Markéta. Návrh směrnice o některých aspektech smluv o prodeji zboží v kontextu českého soukromého práva. *Obchodněprávní revue*, 2019, roč. 11, č. 9, s. 227-230.

SELUCKÁ, Markéta. Odpovědnost za vady věci zhotovené po novele občanského zákoníku. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 8, s. 274-277.

VÍTOVÁ, Blanka. Vybrané aspekty soukromoprávní ochrany spotřebitele v novém občanském zákoníku. *Obchodní právo*, 2012, roč. 21, č. 9, s. 306-318.

BGH: Beweislastumkehr nach § 476 BGB beim Tierkauf – Zuchtkater. *Neue Juristische Wochenschrift*, 2007, roč. 60, č. 36, s. 2619.

CARVALHO, Jorge Morais. Sale of Goods and Supply of Digital Content and Digital Services – Overview of Directives 2019/770 and 2019/771. *Journal of European Consumer and Market Law*, 2019, roč. 8, č. 5, s. 196.

GOLDAR, Mónica García. The inadequate approach of Directive (EU) 2019/771 towards the circular economy. *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, 2022, roč. 29, č. 1, s. 9-22.

LORENZ, Stephan. Die Umsetzung der EU-Warenkaufrichtlinie in deutsches Recht. *Neue Juristische Wochenschrift*, 2021, roč. 74, č. 29, s. 2065-2074.

ROER, Louis Heidelberg. Im System nicht vorgesehen – Aushebelung des (Wahl-)Rechts auf Nacherfüllung. *Verbraucher u. Recht*, 2023, roč. 38, č. 12, s. 441-461.

Jiné zdroje:

BASTLOVÁ, Michaela. *Spotřebitelská koupě po novele občanského zákoníku – jasnější a „evropštější“* [online]. epravo.cz, 5. května 2023 [cit. 14. února 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/spotrebitelska-koupe-po-novele-obcanskeho-zakoniku-jasnejsi-a-evropstejsi-116275.html>.

Důvodová zpráva k zákonu č. 374/2022 Sb.

FLÍDR, Jan. *Zpoplatnění neoprávněné reklamace* [online]. epravo.cz, 28. února 2023 [cit. 20. března 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zpoplatneni-neopravnene-reklamace-115980.html>.

Česká obchodní inspekce. *Může mi prodávající účtovat poplatek za neoprávněnou reklamaci?* [online]. coi.cz, 4. září 2017 [cit. 20. března 2024]. Dostupné z: <https://www.coi.cz/faq/3-muze-mi-prodavajici-uctovat-poplatek-za-neopravnenu-reklamaci/>.

Abstrakt

Tématem diplomové práce jsou práva spotřebitele z vadného plnění a vybrané související instituty. Cílem práce je analyzovat právní úpravu po přijetí novely č. 374/2022 Sb., která s sebou přinesla spoustu dílčích změn v souvislosti s transpozicí směrnice 2019/771, zhodnotit kvalitu transpozice, posoudit možné přínosy či nedostatky a poukázat na potenciální výkladové problémy. Po definování základních pojmů následuje analýza změn, které se promítly do jakosti při převzetí, domněnky vadnosti, zákonné záruky a záruky za jakost. Dále jsou po vzoru občanského zákoníku rozděleny nároky spotřebitelů z vadného plnění na primární a sekundární s uvedením eventuálních výkladových nejasností, rozlišení mezi vytknutím vady a uplatněním práv z vadného plnění a vyřízení reklamace.

Klíčová slova

Práva z vadného plnění, spotřebitel, kupní smlouva, reklamace, směrnice 2019/771.

Abstract

The topic of the thesis is consumer rights from defective performance and selected related institutes. The aim of the thesis is to analyse the legal regulation after the adoption of the amendment No. 374/2022 Coll., which brought with it many partial changes in connection with the transposition of Directive 2019/771, to evaluate the quality of transposition, to assess possible benefits or shortcomings and to point out potential interpretative problems. After defining the basic concepts, an analysis of the changes that have affected quality on acceptance, presumption of defectiveness, statutory warranty and quality guarantee follows. Next, following the model of the Civil Code, consumer claims for defective performance are divided into primary and secondary claims, indicating possible interpretative ambiguities, the distinction between alleging a defect and exercising rights under defective performance, and the settlement of claims.

Key words

Rights from defective performance, consumer, purchase contract, complaint, directive 2019/771.